

14.1.1994

Tiepiirit
Tiepiirien ympäristö- ja maisemavastaavat

Ajankohtaisia ympäristöasioita

Tässä ajankohtaiskirjeessä tarkastellaan vuoden 1994 toimintaa sellaisena kun se alkaa kuvastua vuodelle tehtyjen tilaus- ja muiden päätösten kautta. Lisäksi on tietoja siitä, mitä on eri projekteissa tulostettu tai tekeillä.

Hallitus on päättänyt esityksestään ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevaksi laiksi. Eduskunnalle menevä esitys on tämän kirjeen liitteenä.

Arkkitehti
Kehittämiskeskus

Anders HH Jansson

TIEDOKSI Erillisen luettelon mukaan

08 TIEL / Aja

Tielaitos
Kirjasto

Doknro: 940145
Nidenro: 940200

AJANKOHTAISIA YMPÄRISTÖASIOITA tammikuu 1994

I UUDET JULKAISUT

Tampereen itäisen ohikulkutien sosioekonomiset vaikutukset (luonnos, Terttu Pohjanoksalta/Kk)

Aesthetics of Flyovers; Bridge Design guidelines, 1993, TIEL 2170004E (Risteyssiltojen estetiikka-ohjeen, TIEL 2170004, engl. versio)

Meluesteperustukset; Tielaitoksen tietekniset ohjeet, TIEL 2140007

Ekologinen ympäristöluokitus tiensuunnittelussa; Tielaitoksen tutkimuksia 3/93, TIEL 3100010

Asfaltti- ja murskausaseman melun leviäminen; Tielaitoksen selvityksiä 43/93, TIEL 3200168

Tiesuolaus ja pohjavedet, nykytilan selvitys; Tielaitoksen selvityksiä 49/93, TIEL 3200174

Ympäristöpainotteinen taajamatie Ylistarossa, yleissuunnittelun arviointi; Tielaitoksen selvityksiä 50/1993, TIEL 3200175

Pietarsaaren keskustauudistus, saavutettavuuden ja vähittäiskaupan analyysi; Tielaitoksen selvityksiä 54/93, TIEL 3200179

Valtatie 3, vuoropuhelun arviointi; Tielaitoksen selvityksiä 55/93, TIEL 3200180

Ylistaron keskustan teiden suunnittelu asukkaiden näkökulmasta; Tielaitoksen selvityksiä 61/93, TIEL 3200186

Tiesuolan pohjavesivaikutukset, kulkeutumismekanismien moni-ilmiömallinnus; Tielaitoksen selvityksiä 65/93, TIEL 3200190

HLFM-maankäyttömalli, toimintaperiaatteet ja suomalainen sovellusesimerkki; Tielaitoksen selvityksiä 69/93, TIEL 3200194

Yleisten teiden tilaselvitys, meluntorjunta tiepiireissä; Tielaitoksen selvityksiä 72/93, TIEL 3200196

Ympäristöasioiden yhdyshenkilöt tielaitoksessa 1993; Tielaitoksen sisäisiä julkaisuja 26/93, TIEL 4000038

Kasvillisuuden seuranta tiehankkeissa, maastotyöohjeet; Tielaitoksen sisäisiä julkaisuja 33/93, TIEL 4000044

Ympäristövaikutusten arviointi, kokeilu tiehankkeissa II; Tielaitoksen sisäisiä julkaisuja 40/93, TIEL 4000046

Liikenteen ja maankäytön vuorovaikutus, kirjallisuusreferaatteja; Tielaitoksen sisäisiä julkaisuja 43/93 (Tienpidon suunnittelulta)

Talvi ja tieliikenneprojektin raporteista on laadittu seuraava katsaus:

Talvi ja tieliikenne -projektin valmistuneet
ja valmistumassa olevat raportit

Syksyn 1993 aikana valmistuvat:

Valmiit raportit:

- CMA:n ympäristövaikutuksia ja käyttökokeuksia, kirjallisuustutkimus Tielaitoksen selvityksiä 38/1992, Alaprojekti B: Ympäristö (B2)
- Nastojen, hiekoituksen ja suolauksen aiheuttama pöly ja sen leviäminen ympäristöön, kirjallisuustutkimus, Tielaitoksen selvityksiä 70/1992, Alaprojekti B: Ympäristö (B3)
- Asfalttipäällysteiden suunnitteluperusteiden vertailu nastallisen ja nastattoman liikenteen välillä, kirjallisuustutkimus, Tielaitoksen selvityksiä 17/1993, Alaprojekti D: Päällysteet (D1)
- Nastallisen ja nastattoman liikenteen päällysteet, Yhteenveto, Tielaitoksen selvityksiä 28/1993, Alaprojekti D: Päällysteet
- Tiesuolan pohjavesivaikutusten mallintaminen Joutsenonkankaalla, Amelia de Coster, Kirsti Granlund, Jouko Soveri, Tielaitoksen selvityksiä 33/1993, Keskushallinnon erillisprojekti
- Talvikunnossapidon laadun logistiset vaikutukset, Hanna Kalenoja, Jorma Mäntynen, Tielaitoksen selvityksiä 37/1993, Alaprojekti C: Kunnossapito (C4)
- Talvirengastutkimus, Talvirenkaiden käyttö ja kunto sekä kuljettajien arvot talvirenkaiden talvikaudella 1992-93, Kimmo Saastamoinen, Heikki Heinijoki, Tielaitoksen selvityksiä 45/1993, Alaprojekti A: Liikenteen sujuvuus ja turvallisuus (A2b, A3)
- Tiesuolaus ja pohjavedet, Nykytilan selvitys, Jukka Yli-Kuivila, Anna-Liisa Kivimäki, Timo Kinnunen, Tielaitoksen selvityksiä 49/1993, Alaprojekti B: Ympäristö (B1)
- Tiesuolan pohjavesivaikutukset, - Kulkeutumismekanismien mallinnus, Terhi Kling, Auli Niemi, Veijo Pirhonen, Tielaitoksen selvityksiä 65 /1993, Keskushallinnon erillisprojekti.

- Kokemuksia Japanin nastattomasta talviliikenteestä, Tielaitoksen selvityksiä 66/1993, Alaprojekti C: Kunnossapito (C3), painossa
- Liikenneturvallisuus ja suolan käytön vähentäminen - väliraportti väestön asenteista Kuopion läänin kokeiluun talvikaudella 1992-1993, P. Niemelä, J. Laurinkari, S. Kainulainen, R. Tuunanen, Tielaitoksen selvityksiä /1993, Alaprojekti A: Liikenteen sujuvuus ja turvallisuus (A4)
- Kelin vaikutus ajokäyttäytymiseen ja liikennevirran ominaisuuksiin, Kimmo Saastamoinen, Tielaitoksen selvityksiä /1993, Alaprojekti A: Liikenteen sujuvuus ja turvallisuus (A3)
- Raskaan liikenteen kuljettajien kyselytutkimus, Kimmo Saastamoinen, Tielaitoksen sisäisiä julkaisuja /1993, Alaprojekti A: Liikenteen sujuvuus ja turvallisuus (A3, C1)
- Teiden suolauksen vähentäminen Kuopion tiepiirissä, Vaikutukset talvella 1992-1993, V-P Kallberg, Tielaitoksen selvityksiä /1993, Alaprojekti A: Liikenteen sujuvuus ja turvallisuus (A4)
- Riskinotto ja turvallisuus, M. Roine, Tielaitoksen selvityksiä /1993, Alaprojekti A: Liikenteen sujuvuus ja turvallisuus (A2a)

II MITÄ ON "PALVELUKESKUS", "PERUSPAKETTI" YMS?

Tielaitoksen organisaatiouudistus muovailee taas toimintaamme. Tiepiirin suunnasta se ehkä näkyy välittömimmin siitä, että menoihin ilmestyy rivi "tiepiirin osuus palvelukeskusten peruspaketeista". Joskin asiassa on liikunut useita tiedotteita, tällainen kohta voi olla monelle yllätyksenä...siispä tässä yritetään selvittää asiaa, esimerkikohteena kehittämiskeskusten ympäristön tehtäväalueen toiminta 1994.

II.1 Palvelukeskus

on tielaitoksen sisäinen konsultti. Palvelukeskuksen toiminta perustuu tilauksiin ja rahoitetaan laskutuksella. Oma määrärahaa ei ole. Palvelukeskus tuottaa toimialallaan tielaitoksen, tiepiirien ja tielaitoksen keskushallinnon, tarvitsemia palveluja. Kehittämiskeskusten palvelujen pääaiheena on tiensuunnittelun kehittäminen, jota varten se tuottaa tutkimuksia, selvityksiä, sovellutuksia, työvälineitä, ohjeita (mutta ei ole ohjeista päättämässä, siitä vastaa keskushallinto), neuvontaa, koulutusta jne.

Muutos on asteittainen. Vuonna 1993 kehittämiskeskuksella oli tietty määräraha, jonka käytöstä sovittiin keskushallinnon kanssa, eli tilausmenettely oli puolittainen. Varsinaista laskutusta ei ollut, sen sijaan kertyvien kustannusten seuranta ja raportointia.

Vuonna 1994 toiminta ja rahoitus perustuvat tilauksiin. Pääasiallisina tilaajina ovat Ts, tienpidon suunnittelu, Th, tiehallinto, Yh, yhtymähallinto, ja strategiset projektit. Kehittämiskeskus toimittaa parin kuukauden välein laskut työstään tunti- ja kustannusseurannan perusteella tilaajalle.

Tilaaaja valvoo että projektit pysyvät tulos- ja kustannustavoitteissaan.

Työtuntien laskutushinta koostuu palkkakuluista sekä yleiskustannuksista. Yleiskustannuksiin sisältyvät myös palvelukeskuksen osuudet talon vuokrista, palkkajärjestelmän hoidosta jne. Henkilöryhmytykset ja tunti hinnat on pyritty saattamaan mahdollisimman lähelle SKOLin malleja. Laskutus ei silti vielä ole täyttä totta, sillä rahaa ei yleensä laskuja vastaan liikutella, vaan siirrellään "monopolirahaa" palstasta toiseen. Suoranaisia kuluja, esim. kurssien osalta, voidaan kylläkin laskuttaa rahalla.

Vuonna 1995 on tarkoitus siirtyä todelliseen rahalaskutukseen.

II.2 Peruspaketti

on se osa palvelukeskusten toiminnasta, jonka ajatellaan palvelevan suurimmin tiepiirejä. Tiepiirit myös maksavat osan peruspaketeista, normaalisti 70%. Maksu on taasen yhtä kuin sisäinen siirto.

Tiepiireiltä kyseltiin syksyllä -93 peruspakettien sisällöstä, tarpeellisuudesta ja rahoittamisesta. Yleisenä vastauksena oli, että asiaa tarvitaan, mutta keskushallinnon tulisi maksaa. Näin ei siis oikein käynyt. Nykyinen systeemi merkitsee, että yhtymähallinto, tiepiirien "sijaisena", on palvelukeskusten tarjousten pohjalta tilannut tietyt peruspaketit laitostenäisyyttä tukevin tuotteina, joilla on tietty kattohinta. Laskutus tapahtuu toteutuneiden kustannusten mukaan ja jaetaan tiepiirien kesken perustienpidon rahoituksen suhteessa. Kustannusarvioiden mukaan on laitoksen peruspaketin kokonaishinta 42,6 Mmk, josta tiepiirien osuus on 28,8 Mmk.

Peruspakettien tilauksesta lähetettiin tiepiireille yhtymähallinnon kirje 18.12.93. Kehittämiskeskuksen ympäristön tehtäväalueen osalta peruspaketit ovat:

Ympäristötietous ja -osaaminen 300 000 mk, josta piirit 210 000

Tähän sisältyy

2 kpl "Ajankohtaisia ympäristöasioita"-kirjettä, joista tämä on ensimmäinen (Anders HH Jansson)

20-22.4.94 pidettävien ympäristöpäivien valmistelut ja raportointi (Terttu Pohjanoksa)

Julkaisu "Ympäristöasioiden yhdyshenkilöt tielaitoksessa 1994"(Helena Tuhola)

Ympäristötiedon tuottaminen tielaitoksen tilastoihin (Mervi Karhula)

Ympäristön tilaselvityksen neuvonta ja Ympäristöohjelman 1996 valmistelu

Muu neuvonta ja yhteydenpito tiepiirien ja yhteistyöosapuolien suuntaan (myös levähdysalueita ja kalusteita koskeva neuvonta, Terttu Pohjanoksa)

Ympäristövaikutustarkastelut 540 000 mk, josta piirit 378 000

johon sisältyy

Yva-ohjeen tarkistaminen sekä kokeiluhankkeiden seuranta ja raportointi (Anders HH Jansson)

Pakokaasupäästöjen ja -pitoisuuksien laskemisen kehittäminen (Mervi Karhula)

Seurantahankkeiden jatkaminen ja raportointi (Mervi Karhula, Raija Merivirta)

Ekologisen ympäristöluokituksen edelleen kehittäminen käyttöön (Raija Merivirta)

Sosioekonomisten vaikutusten arvioinnin pilottihankkeiden seuranta, raportointi ja neuvonta (Terttu Pohjanoksa)

Meluntorjunnan kehittäminen, mm NBSTÖY-ohjelmiston edelleen kehittäminen (Anders HH Jansson, Mervi Karhula)

Muu neuvonta ja yhteydenpito

Kuten paketeista näkyy, pääosa niistä on sellaista, jota tehdään piirien yhteiseen tarpeeseen. Noin 20% työajasta on ajateltu käytettävän suoraan neuvontaan, eri projektien seurantaan ja muuhun vastaavaan yhteydenpitoon tiepiirien kanssa. Muu osa työajasta ja jonkin verran muille konsulteille meneviä osuuksia liittyy sellaisiin aiheisiin kuin yva-ohjeen tarkistaminen ja ekologisen luokituksen käyttöön soveltaminen. 20% osuus perustuu vuoden 1993 seurantaan ja merkitsee, että siihen sopii suurin piirtein samanlainen yhteydenpito, kommentointi, pohdinta yms. jota tähänkin saakka on tiepiirien eri hankkeiden osalta ollut.

Jos tiepiirin kanssa on tarkoitus ryhtyä tekemään yhdessä jotain varsinaista projektia, siihen tarvitaan tiepiirin tilaus ja sellaisesta sovitaan erikseen.

Jatkossa pyritään siihen, että yhä suurempi osa palvelukeskusten toiminnasta perustuisi tiepiirien tilaukseen.

II.3 Kehittämishankkeet

ovat taasen keskushallinnon kokonaan rahoittamia projekteja, joissa vasta kehitellään sellaista tuotetta tai palvelua, joka myöhemmin voi tulla tiepiirin työkaluksi, tai jossa tehdään jotain, joka palvelee nimenomaan tielaitosta yhteensä. Tällaisia hankkeita on kehittämiskeskuksen ympäristön tehtäväalueelta tilattu vuoden alussa alkaviksi seuraavat:

Yhteenvedo ilmanlaatuselvityksistä

Ympäristötiedon hankinta

Ihminen ja tie-projektin jatke

Taajamien keskustateiden suunnitteluohjeiston jatke

Muutamista muista kehittämishankkeista ei vielä ole varmuutta, ryhdytäänkö niihin vuoden 1994 aikana (mm. yhteenvedo taajamaselvityksistä, IVAR-ohjelmiston edelleen kehittäminen).

II.4 Strategiset projektit

ovat erikseen määriteltyjä, melko pitkälle tulevaisuuteen tähtääviä monivuotisia ohjelmia, joilla on tarkoitus saattaa jokin vähän suurempi asia tielaitoksen kannalta mallilleen. Nämä projektit kustannetaan myös keskushallinnon toimesta. Ympäristön tehtäväalue osallistuu useisiin näistä:

S1, Liikenne ja maankäyttö (useita hankkeita)

S3, Talvi ja tieliikenne sekä S4, Tien pohja- ja päällysrakenteet (1994 lähinnä seuranta- ja ohjaustehtäviä)

S6, liikenteen hallinta (Tieliikenteen pästöjen vähentämistoimien kustannustehokkuus)

S7, Tielaitoksen laatu järjestelmä (Ympäristö tiensuunnittelun ohjausjärjestelmässä)

S11, Tienpidon yhteiskunnalliset vaikutukset (toisen projektisihteerin tehtävät ja pari hanketta)

Tässä ovat siis vuoden 1994 toiminnan päälinjat yhden tehtäväalueen tilausten kautta kuvattuna. Tähän tulee vielä pari pienempää osuutta, eli kansainvälinen toiminta (tielaitoksen edustajana eri työryhmissä, järjestöissä jne.) sekä keskushallinnon erinäiset toimeksiannot, esimerkiksi lausuntojen valmistelu. Tehtäväalue osallistuu myös muiden alueiden projekteihin.

III KÄYNNISSÄ OLEVAT SELVITYKSET

III.1 Yleisten teiden ympäristön tila

Meluselvityksen osalta on tielaitoksen väliraportti saatu jakeluun (Anders HH Jansson), pohjavesiasioiden osalta samoin (Anne Leppänen). Ilman laatuselvityksestä on tarkoitus tehdä tielaitoksen väliraportti 1994 (Mervi Karhula). Taajamaselvitysten väliraportin tekemisestä päätetään 1994, mm. riippuen siitä mikä on materiaalin laita (Raija Merivirta, Anders HH Jansson). Luonto, maisema ja kulttuurihistoria-selvitysten osalta 1994 on tiepiirien työn aikaa, ja tielaitos-raportti sijoittuu 1995 puolelle (Raija Merivirta).

Nyt on aika ryhtyä pohtimaan, mitä Ympäristöohjelma 1996 ja siihen liittyen "tielaitoksen ympäristövuosi 1996" merkitsevät. On mahdollista, että 1994 käynnistyy samanlainen kyselykierros kuin se, jolla pohjustettiin tielaitoksen ympäristöpolitiikkaa. Lähtökohtana olisi, että nyt on saatu paljon selvempi käsitys siitä, mitä ympäristöasia oikein tielaitoksen ja tiepiirin kannalta tarkoittaa. Siksi voisi toivoa, että kullakin on paljon paremmat edellytykset konkreettisiin sitoumuksiin: tällä tavoin aiomme hoitaa ympäristöasiamme 1996-2000. Jos tällainen kysely tehdään, vuoden 1995 aikana kiertää vuorostaan käsittelyssä siitä tehdyt johtopäätökset siten, että vuoden 1996 alkuun mennessä on valmius päättää laitoksen nimissä, että näin on.

TIELAITOKSEN	1991	1992	1993	1994	1995	1996
YMPÄRISTÖVUODEN 1996						
VALMISTELUN VAIHEET						
TIEL/Kk AJa						
YMPÄRISTÖN TILA	Ohjelm.					Tp.sarvi-
Melu	Esiselv.	Piiriselv.	Yhteenv.			tysten
Pohjavesi	Esiselv.	Piiriselv.	Yhteenv.			tarkistus
Ilman laatu		Esiselv.	Piiriselv.	Yhteenv.		ja
Taajamat		Esiselv.	Piiriselv.	Piiriselv.	Yhteenv.	yhteen-
Luonto, maisema, kulttuuri-			Esiselv.	Piiriselv.	Yhteenv.	veto
historia						
YMPÄRISTÖPOLITIikka		TIEL:n		p.kysely	luonnos	Ympär.
		ym.pol.				ohjelma
Tiepiirien y.politiikat			Laadinta	L/Käs.	Käsittely	
TIE PAIKALLAAN	I kilpailu	ratk.		II kilpailu		ratk.
				(taaj.k.)		

Toinen asia on, että ympäristövuosi-käsite luonnostaan pitää sisällään sen, että meillä pitäisi silloin olla näyttöä, joka on hieman tämänpäiväistä selkeämpää, siitä mihin olemme silloin sitoutumassa. Esimerkkinä voi mainita, että liki jokainen, joka vastasi Liikenneministeriön ehdotuksen "Toimenpideohjelma liikenteen ympäristöhaittojen vähentämiseksi" rasti-ruutuunkaavakkeeseen, oli täysin samaa mieltä sen kanssa, ettei hankkeilla enää aiheuteta riskejä suojelualueille. Mutta niin TTSssä kuin sen jälkeisissäkin hankkeiden ehdotuksissa on 5...8% tiepituudesta, joka aivan varmasti lisää riskejä arvokkailla maisema- tai luontoalueilla sellaisina, kuin ne on Valtioneuvoston eri periaateohjelmiin kirjattu. Siis pohdintaa riittää, ja toivon, että voimme pohtia hyödyllisesti yhdessä!

III.2 Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Hankkeiden arviointi (Anders HH Jansson, 90 14872348)

Yva-laki näyttää vihdoinkin etenevän. Hallitus päätti 13.1.94 antaa esityksensä eduskunnalle! Esitys (liitteenä) vastaa pääpiirteissään sitä ehdotusta, jonka pohjalta tielaitoksen menettelyä on kehitetty. Arvioinnin tarpeellisuuden ja arviointiohjelman käsittelyt on kevennetty, mikä ei juuri tiehankkeisiin vaikuttane. Kun laki saadaan valmiiksi, alkaa tielaitoksen ohjeen tarkistustyö. Tiehallinto valmistelee vuorostaan ohjetta, jossa täsmennetään miten lain vaatimat hallinnolliset toimet hoidetaan.

Tärkeä materiaali tielaitoksen yvaohjeen tarkistukseen syntyy tiepiirien kokeilupprojektien seurannasta, josta on julkaistu kaksi katsausta. Kolmantena tulee paikallisyvalle omistettu julkaisu vuoden alkupuolella. Sen esimerkkikohteena on Mönnin lossi. Julkaisun valmistelevat Anders HH Jansson ja Mönnin lossin korvaaminen sillalla-arvion laatija, Anna-Liisa Tanskanen.

Mahdollisesti tehdään vielä pari muuta selvitystä ohjeen tarkistamisen tueksi. Toisena olisi Ahvenisen hankkeen seuranta, toisena selvitys siitä, miten yhteistyötä ja osallistumista pitäisi käsitellä ohjeessa.

Muistin virkistämiseksi mainittakoon, että Vesi- ja ympäristöhallitus/Kirjasto, PL250, 00101 HKI, kerää ympäristövaikutusten arviointimenettelyn materiaalia. Varsinainen tallennus koskee arviointiselostusta ja siitä annettuja lausuntoja, mutta jo epävirallinenkin materiaali kannattaa toimittaa sinne tiedoksi!

Ohjelmien arviointi (Mervi Karhula 90 14872342)

Ohjelmien ympäristövaikutusten arviointia on kehitelty edelleen kohteena tienpidon 10-vuotinen kehittämissuunnitelma. Vuonna 1994 aihe siirtyy strategisen projektin S11 osaksi ja tavoitteena on tehdä

- 10-vuotissuunnitelman arviointi valmiiksi
- ohjelmatason vaikutusten identifiointi ja niiden arviointimenettelyjen periaatteellinen selvitys, mittausmenetelmät huomioon ottaen
- tehtyjen arviointien ja käytettävissä olevien arviointimenetelmien kartoitus
- arvioinnin kehittämisen välineiden selvitys
- ehdotukset kehittämisestä

mistä vuoden 1995 puolella siirryttäisiin ao. ehdotusten toteuttamiseen.

III.3 Ympäristötiedon hankinta (Mervi Karhula)

Tielaitokseen on hankittu tilastokeskukselta *taajamien rajojen koordinaattitiedot*. Taajamaselvityksissä ja ympäristövaikutusten arvioinnissa nämä tiedot ovat käyttökelpoisia ja soveltuvat paremmin käyttöön kuin tierekisterin maankäyttöluokitus. Taajamatiedot voidaan laittaa ProMapin yhdeksi tietotasoksi, jolloin niitä voidaan hyödyntää tiepiireissä ja esittää kartalla. Lisätietoja Jarko Laine (Tk, 90 14872522). ProMap-karttakäyttöliittymän tiestökarttana on GT-kartan (1:200 000) tiestö. Tiestö on sama kuin tienumerokartoissamme. Tierekisterin tietoja yhdistetään 1994 GT-kartan numeeriseen aineistoon.

Maanmittauslaitos on tekemässä *numeerista tietokantaa* peruskartan mittakaavassa. Aineistoon sisältyy sekä kadut että yleiset tiet.

Koordinaattitiedon tarkkuus on 5-10 metriä. Tähän tiedostoon liitetään myös tierekisterin tiestön ominaisuustiedot vuoden 1994 aikana. Näitä tietoja voidaan käyttää sekä ARC/INFOssa että ProMapissa. Tiestön koordinaattitietoja tarvitaan, kun yhdistellään ympäristöä koskevia paikkatietoja tiestötietoihin. Lisätietoja Juhani Lind (Tk, 90 14872058) ja Jarko Laine.

Tiepiirit tekevät parhaillaan ympäristön tilan kartoituksia. Tällä hetkellä tiedot on koottu raportteihin. Vaasan tiepiirissä on ryhdytty luomaan lähinnä *kunnista kerätyistä tiedoista tietokantaa*, jotta tiedot olisivat myös käytettävissä pohjatietona tien suunnittelussa ProMap-käyttöliittymän avulla. Ongelmana on ollut saada näille tiedoille koordinaatit, jota varten tarvitaan ProMapiin tiettyjä lisäyksiä. Näitä lisäyksiä tutkimuskeskus tekee alkuvuodesta 1994. Tietojen keruuseen ja koodaukseen liittyvät ohjeet tehdään piirien tarpeiden mukaisesti Kkssa yhteistyössä Tkn kanssa. Lisätietoja Juhani Lind ja Mervi Karhula.

Vesi- ja ympäristöhallituksen ympäristötietokeskus ylläpitää ympäristötietojärjestelmää, josta voidaan hankkia paikkaan sidottua ympäristötietoa. Tielaitoksen käyttöön hankitaan 1994 *luonnonsuojelualue- ja pohjavesialuetiedot numeerisessa muodossa* (koordinaattitiedot). Aineisto sisältää rajat, tunnukset ja nimet. Tiepiireissä voidaan tiedot tulostaa ProMapilla esimerkiksi yhdessä tiestötiedon kanssa kartalle. Lisätietoja Mervi Karhula.

III.4 Liikenne ja maankäyttö (Ulla Priha 90 14872040)

Strategisen projektin S1, Liikenne ja maankäyttö, syksyn 1993 julkaisuja ovat:

- YM:n julkaisusarjassa MEPLAN-koeprojekti, pääkaupunkiseudun liikenteen ja maankäytön vuorovaikutusmalli
- HLFM-maankäyttömalli
- Valaistus taajamissa, inventointi ja arviointi
- Pietarsaari, saavutettavuuden ja vähittäiskaupan analyysi
- Kuhmon ja Rantasalmen taajamateiden suunnittelun seuranta, ennen-tutkimukset
- Keskustan läheisten teollisuusalueiden muutos
- Saavutettavuus liikennemalleissa
- Liikenteen ja maankäytön vuorovaikutus, kirj.referaatteja.

Vuonna 1994 projektin painopistealueita ovat

- kaavoitusjärjestelmän muutosten vaikutus
- maankäytön ja liikenteen vuorovaikutusten seuranta ja mallit
- vuorovaikutustiedon levittäminen
- kaupunkiseudun liikenneympäristö.

Kaavoitusjärjestelmän muutosten vaikutuksista tehdään selvitys (M.Narsakka). Selvityksessä luodataan ympäristöhallinnon ja rakennuslain uudistusprosessin vaikutuksia liikenteen ja maankäytön suunnittelun päätöksentekoon. Lisäksi kehitellään tielaitoksen ja ympäristöhallinnon välistä yhteistyötä eri suunnittelujärjestelmien paremmaksi kytkemiseksi toisiinsa (A.Jansson). Tähän liittyy myös ympäristöyhteistyöryhmien uuden aseman tarkastelu (kts. IV). Kai Wartainen on muodostanut visioita tiensuunnitteluprosessista muuttuvan maankäytön suunnittelun kentässä.

Maankäytön ja liikenteen vuorovaikutusten seurantaa jatketaan kauppakeskus Lippulaivan jälkeen-tutkimuksella (Tk). Zeppelin-keskuksen vaikutusselvitys valmistuu (Suunnittelukolmio). Valtatien 3 vaikutusselvityksiä jatketaan (Tk). Selvitetään teollisuustoiminnan sijoittumista (VTT), syitä yritysten sijoittumiseen liikenteellisten solmukohtien läheisyyteen (painossa) sekä liittymähakuisen maankäytön synnyttämää liikennettä (TTKK). Käynnistetään projekti, jonka tarkoituksena on luoda perusta kuntien liikennettä, liikenneympäristöä ja liikenteen kannalta merkittävän maankäytön kehittymistä koskevan tiedon saamiseksi laajemmin käyttöön (M.Karhula).

Vuorovaikutustiedon levittämisen osalta valmistuu käsikirja, jonka työnimenä on "Toimintojen sijoittelu ja liikennesuunnittelu" (K.Ristola, B.Silfverberg). Norjassa on selvitetty yhdyskuntarakenteen vaikutusta liikenteen energiakulutukseen norjalaisissa ja ruotsalaisissa kaupungeissa, selvitys julkaistaan myös tielaitoksen raporttina. Työn alla on myös selvitys "Kaupunkiseudun liikennejärjestelmä, näkökohtia suunnitteluun" (Suunnittelukolmio). Tähänastiset vuorovaikutusta koskevat tiedot kootaan "Vuorovaikutusten väliraportiksi" (A.Jansson). Syksyllä järjestetään seminaari "Yhteisvaikutuksia ja yhteistyötä", johon toivotaan osallistujiksi esi- ja tiensuunnittelijat, suunnittelun kehittäjät, suunnitelmista päättävät, kaavalausuntoja käsittelevät, sekä tiehankkeissa yhteistyössä toimivat kaavoittajat.

Kaupunkiseudun liikenneympäristöstä valmistuu "Visio tiiviistä moottorikadusta" (Esisuunnittelijat). Ranskan ja Espanjan meluntorjuntarakenteista ja muista tieympäristörakenteista kaupunkikuvassa valmistuu julkaisu (LTOY). Arvioidaan taajamakeskustojen ohikulkuteiden liikenneturvallisuutta ja ympäristöön sopeuttamista (Viatek). HTKK:ssa tarkastellaan suomalaisten kävelykeskustojen kehittämistä, TTKK:ssa Tampereen kehäväylän ympäristön havainnointia autoilijan kokemana.

Yleisten teiden ympäristön tilakartoitukseen liittyen pyritään ulottamaan tarkastelu kaupunkiseutujen pääväyliin (R.Merivirta), kohteena alle 20 000 asukkaan kaupungit tai kaupunkimaiset taajamat. Näitä on maassamme kuutisenkymmentä, joista noin 30 ei vielä ole ollut tiepiirien kartoituksessa mukana. Syksyllä käynnistyy projekti "Pääväylät kaupunkialueella, ympäristölliset laatuvaatimukset" (R.Merivirta), jonka tavoitteena on kehittää vuonna 1993 valmistunutta pääväylä-ohjetta edelleen tältä kannalta.

III.5 Tien pohja- ja päällysrakenteet (Aarno Valkeisenmäki)

Strategisessa projektissa S4, ns. TPPT-projektissa, kehitetään tien pohja- ja päällysrakenteita tehokkaammiksi, taloudellisemmiksi, säästävämmiksi - ympäristön kannalta järkevällä tavalla. Projektilla on pitkä aikataulu ja paljon aiheita. Ei ole ollut helppoa määritellä hyödyllisin tapa tuoda ympäristön asettamat tavoitteet ja reunaehdot mukaan tällaiseen kokonaisuuteen, ja projektin ohjelma on tältä osin vielä työn alla.

Oleellisia näkökohtia ovat toisaalta rakenteiden elinkaarianalyysi ympäristön kannalta, toisaalta sivu- ja jäteaineiden käyttömahdollisuuksien ja -ehtojen selvittäminen.

TPPT-projektin töistä vastaa pääosin VTT. Kehittämiskeskuksesta Anders HH Jansson ja Mervi Karhula osallistuvat vuoden 1994 aikana ympäristökokonaisuuden määrittelyyn ja kehittelyyn.

III.6 Liikenteen hallinta (Kari Karessuo)

Strategisen projektin S6, liikenteen hallinta, puitteissa käynnistyy yhteistyö-projekti *Tieliikenteen päästöjen vähentämiskeinojen kustannustehokkuus* (Mervi Karhula). Projektin kustannuksiin osallistuu tielaitoksen lisäksi Kauppa- ja teollisuusministeriö Mobile-ohjelman puitteissa. Muut osallistujat ovat Neste Oy ja Energia-Ekono. Projektin painopiste on tieliikenteen kasvihuonekaasujen haittojen kustannusarvioinnissa ja toimenpiteissä, joilla päästöjä voidaan vähentää.

Kartoitetaan tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöt koko polttoaineketjun aikana ja arvioidaan päästöjen aiheuttamien haittojen rahallinen arvo. Täten voidaan myös tarkentaa kasvihuonekaasujen arvottamista taloudellisissa laskelmissa. Erilaisten liikennejärjestelmän tehokkuutta nostavien toimenpiteiden (esim. liikenteen ohjaus, joukkoliikenteen kehittäminen, uudet polttoaineet) yhteiskunnallisia hyötyjä ja kustannuksia arvioidaan. Vertaamalla päästöjen vähentämiseen tähtääviä investointeja päästöjen arvioituihin kustannuksiin saadaan käsitys investointien kustannustehokkuudesta.

III.7 Laatuja järjestelmä (Juha Söderlund)

Ympäristölaatu tiensuunnittelun ohjausjärjestelmässä tarkoittaa osallistumista laatuja järjestelmän kehittämiseen. Projektin (strateginen projekti S7) tiensuunnitteluosuudesta vastaa Niilo Tykkyläinen. A.Jansson ja M.Karhula vuorostaan yrittävät pysyä selvillä siitä, miten ympäristönäkökohdat saadaan tasapuolisesti, joustavasti ja järkevästi järjestelmään mukaan.

On olemassa kaksi tiensuunnittelun ohjetta, joissa ympäristöasioiden käsitte-lyä on jo pohdittu aika perusteellisesti, eli "Yleissuunnitelma, sisältö ja esitystapa" (TIEL 2110005) ja "Tiesuunnitelma, sisältö ja esitystapa" (TIEL 2110004). Vuonna 1990 tehty tarveselvitysohje on parhaillaan uudistettavana. Se, mitä laatuja järjestelmä näihin tuo lisää, on tietty menettely, jolla varmistetaan että suunnitelmaa käynnistettäessä, tehtäessä ja tulostettaessa asiat pysyvät mallillaan.

III.8 Tienpidon yhteiskunnalliset vaikutukset (Juha Parantainen)

Kohdassa III.2 on mainittu ohjelmayvan siirtymisestä tämän projektin puitteisiin. Kkn ympäristön tehtäväalue on lisäksi käynnistämässä seuraavia töitä strategiselle projektille S11:

Kestävä kehitys tienpidossa; hankkeen osia 1994 ovat

- Kestävän kehityksen merkitys tienpidossa, käsiteselvitys ole-massa olevan materiaalin pohjalta
 - Yhden tai kahden tutkimusprojektin käynnistäminen: toisaalta parantamaan eväitä keskusteluun "tarvitaanko uusia teitä", sekä toisaalta laajentamaan tarkastelunäkökulmaa, siltä osin kuin se on keskittynyt tieverkon kehittämiseen, tienpidon muihin sektoreihin
 - Edellisiin perustuvia ideointi/keskustelutilaisuuksia eri yhteis-työosapuolten kanssa ja niiden tulostaminen (saattaa mennä vn 1995 puolelle)
 - Tulostaminen amattilehdistöön tai muihin yhteyksiin.
- (Anders HH Jansson ja Mervi Karhula)

Projektisihteerinä toimiminen, ts Anders HH Jansson toisena ja Tksta Kari Hiltunen toisena hoitavat projektin vetäjän kanssa yhdessä projektin varsinaista ohjelmointia, mikä tapahtuu vuoden 1994 aikana, ja kaiken maailman muita asioita.

III.9 Taajamatiet (Raija Merivirta 90 14872345)

Taajamateiden kehittämistyö jatkuu taajamien keskustateiden kehittämisoppaan periaatteiden mukaisesti. Nyt laadittavana oleva *mitoitushajeluonnos* koskee keskustojen kauppakatuosuuksia ja kauppa-aukioita. Ohjetyötä tehdään rinnan esimerkkikohteiden (Lapinjärvi, Juva, Muhos) tarkastelun kanssa. Näiden kohteiden inventointi ja analyysit tehtiin syksyllä 93. Silloin valmistuivat myös ensimmäiset ratkaisumallit.

Talven ja kevään 94 aikana on tarkoitus saada esimerkkitaajamien analyysit testatuiksi, ratkaisumallit toimiviksi ja mitoitushajeluonnos käyttökuntoon. Aikataulu saattaa kyllä tuottaa hieman ongelmia. Tarkoitus on, että meillä on syksyllä käsissämme raportti "Keskustateiden suunnitteluohje". Tuoreimpia valmistuneita taajamatieratkaisuja alkaa vähitellen olla nähtävillä eri puolilla, vaikkakaan nämä ratkaisut eivät vielä välttämättä noudata tulevia ohjemitoituksia. Esimerkkeinä Rantasalmi, Maaninka, Vihti jne. Näitä kannattaa käydä katsastelemassa sekä talvi- että kesäaikana.

Syksyllä 1993 valmistui taajamien keskustateiden kehittämistä koskeva *kalvosarja* käyttöön (Tarja Järvinen, Ts, 90 14872025).

III.10 Ekologinen ympäristöluokitus (Raija Merivirta)

Luokituksesta valmistui 1993 Tielaitoksen tutkimuksia-sarjaan julkaisu 3/1993. Vuoden 1993 aikana tehdystä jatkotyöstä, s.o. luokituksen testaamisesta ja luokitusta tarkentavista tutkimuksista, tulee alkuvuodesta piireille jakeluun "Tietoa tiensuunnitteluun"-tiedote. Testauskokemukset perustuvat pariin hankkeeseen. Tiedotteessa tarkastellaan myös luokituksessa tarvittavia lähtötietoja ja niiden saatavuutta.

Menetelmän edelleen kehittämiseksi olisi olennaista, että sitä sovitetaan tähän astista useammassa hankkeessa käyttöön. Siispä vuoden 1994 toiminnan tavoitteeksi on asetettu, että laajennetaan hankkeiden joukkoa. Tätä varten tarvitsemme yhteydenottoja tiepiiriin suunnasta hyvin aikaisessa vaiheessa, eli sellaisessa, jossa menetelmän käytöstä voi olla eniten hyötyä.

III.11 Tie maisemassa

Maisema tiensuunnittelussa ja tienpidossa-projektin tavoitteena on kehittää ohjeita ja periaatteita tien poikkileikauksen, suuntauksen, liittymien jne. sovittamiseksi maisemaan ja tien lähiympäristöön, sekä istutusten ja olemassa olevan kasvillisuuden käsittelystä ja hoidosta. Projektin vetäjänä on Göran Strandström (Th, 90 14872078), Kksta siihen osallistuu Raija Merivirta. Ensimmäisessä vaiheessa laaditaan opasta tavallisen (ei yli 80 km/h) tien suuntauksen suunnittelusta.

Luonnonmukaisten viheralueiden osalta on Uudenmaan piiri julkaissut Arto Kärkkäisen (90 148723629) selvityksen "Tienvarsien nurmien kehittäminen nittymäisemmäksi".

Työssä on pyritty lyhyesti esittämään niittytyyppejä, niittyjen historiaa sekä niittyjen perustamisen ja hoidon työtapoja. Lisäksi on pyritty etsimään tapoja, joilla nurmia voitaisiin kehittää niittymäisempään suuntaan. Oulun tiepiirissä on tekeillä raportti Pateniemen eritason kokeilusta; Kuusamon kokeilusta tulee raportti vuoden päästä (Ismo Karhu 981 3109011).

Tienvarsimetsien maisemanhoidosta on valmistumassa Oulun tiepiirissä suunnitelma vuoden aikana. Suunnittelumalli ulottaa maisemanhoidollisen näkökulman pitkälle yli tähänastisten vesakonraivaussopimusten, mutta on samalla sellainen, että sen toteuttaminen on taloudellisesti mielekäästä, eli tielaitos kustantaa suunnittelun, mutta tarvetta korvata metsänomistajalle maisemanhoidosta aiheutuvia erityisiä kustannuksia ei tule (Ismo Karhu).

Maaseutukeskusten liiton aloitteesta tieympäristön kohentamisesta maaseutukeskusten, metsälautakuntien ja tiepiirien yhteistyöprojektina lähti tiepiireille kirje 21.10.93. Lauri Ruippo toimitti tiedoksemme pöytäkirjat Hämeen ympäristötoimikunnasta, joista ilmenee miten ympäristökampanjaa on käyty mm. tiepiirin myötävaikutuksella jo jonkin aikaa...varmasti useassa tiepiirissä on vastaavaa yhteistyötä käynnissä tai suunnitteilla, ja on hyvä, jos mekin pääsemme siitä kärryille.

III.12 Ihminen ja tie (Terttu Pohjanoksa 90 14872346)

Sosioekonomisten vaikutusten arviointimenetelmää koskeva syksyllä ilmestynyt raporttiluonnos työstetään alkuvuodesta loppuraportiksi ja aihetta käsitellään maaliskuun lopulla järjestettävässä seminaarissa. Vuoden 1994 aikana laaditaan aikaisemman työn ja testausten tulosten perusteella suositus tiehankkeiden sosioekonomisten vaikutusten arvioimiseksi.

Liikenneympäristön kokemisen merkitystä ihmiseen ja välillisesti kokemisen ilmenemistä mm. kirjallisuudessa käsittelevä raportti on menossa painoon.

Yksilö- ja yhteisötiedon opas tehdään 1994. Oppaassa tarkastellaan eri tyyppisiä tiedonhankintamenetelmiä ja niiden sopivinta käyttöä tiensuunnittelun eri vaiheissa ja eri tyyppisen tiedon hankinnassa.

Vuoden lopulla käynnistyy mahdollisesti *levähdysalueiden suunnittelua* käsittelevän oppaan laadinta. Oppaassa painottuu nimenomaan asiakas- ja ihmisenäkökulma.

III.13 Tuotannon ympäristöasiat

Tien rakentamisen aikaisia ympäristöhaittoja ovat mm. melu, pöly, tärinä, haihtuvat aineet, maaperään kulkeutuvat aineet sekä mahdollisesti vähemmän kaunis työmaa. Materiaalien kierrätys ja jätteiden käyttö aiheuttavat ympäristöriskejä. Ympäristöhaittojen ennaltaehkäisyä voidaan helpottaa ja varmistaa tuotannon ympäristövaikutusten arviointimallilla. Tuotannon palvelukeskus (Tpk) on ryhtynyt selvittämään tien rakentamisen ja kunnossapidon ympäristöongelmia ja niiden vaikutuksia *Tuotannon ympäristöasiat*-projektissa. Projektin vetäjänä on Hannu Autio Kuopion kehitysyksikössä (971 199760).

Muutaman vuoden ikäistä asfalttiasema- ja kivenmurskaamo-ohjetta uusia tuotannon palvelukeskuksessa.

Uusi ohje *Asfalttiasemien ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelu* 1994 sekä selvitys *Asfalttiaseman ja kivenmurskaamon ympäristölupa* ilmestyvät kevään 1994 aikana. Lisätietoja antavat Tpkssa Harri Jalonen (90 14872835) ja Kari Muhonen (90 14872841).

Uudenmaan asfalttiasemilla ja murskaamoilla mitattiin kesällä ja syksyllä 1993 *pölyleijumaa ja melua* tiepiirissä, Tpk:n ja Kkn yhteistyönä. Uudenmaan tiepiiri julkaisee tulokset kevään 1994 aikana osana yleisten teiden ympäristön tilaselvitystä. Lisätietoja tutkimuksesta antavat Kari Muhonen ja tiepiirissä Seija Korhonen (90 14873623).

Tpklla on standardien mukaiset ja luotettavat pölyleijuma- ja melumittauslaitteistot, ja edellämainitun tutkimuksen yhteydessä on hankittu vankka ammattitaito mittaamisessa. Tpk tarjoaa *pölyleijuma- ja melumittauspalveluja* sitä tarvitseville. Lisätietoja saa Heikki Tomilta (90 14872591) ja Kari Muhoselta.

III.14 Seurantaprojektit

Pernajanlahden linnustoseurannasta on Uudenmaan tiepiirissä valmistumassa raportti. Se julkaistaan tielaitoksen sarjassa alkuvuodesta (R. Merivirta).

1993 jatkettiin kasvillisuuden seurantaa *Paimiossa* rakenteilla olevan moottoritien varrella ja Oulussa *Kempele-Kiviniemi* moottoriliikennetien varrella. Tuloksista on tehty lyhyet yhteenvedot. Paimiossa rakentaminen on edennyt jo pitkälle ja lähellä tulevaa tietä on havaittavissa muutoksia rakentamisen seurauksena. Oulussa tienpäällysteessä on käytetty terästehtaan kuonaa lisäaineena ja tämän seurauksena on havaittu korkeita sammaleen kromipitoisuuksia. Jatkossa seurataan pitoisuuksien kehitystä (M. Karhula).

Kotkassa *Salminlahdella* jatkettiin linnuston seurantaa (1986, 89, 93) rakenteilla olevan tien varrella. Kaakkois-Suomen tiepiiristä on saatavissa raportti tuloksista (Matti Forss). Raportin johtopäätöksissä todetaan, että rakentaminen ei näytä vaikuttaneen suuresti lajistoon, mutta muutoksia saattaa esiintyä tien käyttöön ottamisen jälkeen. Luontainen kantojen vaihtelu vaikeuttaa tulosten tulkintaa.

Porissa *Lampaluoto-Ahlainen* tiehankkeen vaikutuksia virtausolosuhteisiin ja kalakantoihin seurataan vesioikeuden päätöksen mukaisesti (Elina Hellsten, Turun tiepiiri 921 677486).

Liukkauden torjunnan vaikutuksista *pohjaveden laatuun* saadaan tietoja tielaitoksen omasta seurannasta ja vesilaitoksilta. Tiepiirit keräsivät pohjavesikartoituksen yhteydessä seurantatietoja, mutta tietoja tarvitaan jatkossa lisää. Turun tiepiirissä (Elina Hellsten) ja Savo-Karjalan tiepiirissä Pohjois-Karjalan alueella (Anna-Liisa Tanskanen) on suunniteltu tietojen keräystä (pohjavesien pitoisuudet ja suolan käyttö). Uudenmaan tiepiirissä työ teetetään konsultilla.

III.15 Muut käynnissä olevat hankkeet

Ympäristöasioiden yhdyshenkilöt tielaitoksessa 1994 on tarkoitus tehdä, vaikka edellinen tuli 1993; tiepiirijako muuttui taas. Helena Tuhola tulee keväällä pyytämään tarkistustietoja (90 14872325).

Siltapaikkaluokitus-järjestelmästä lähetettiin tiepiireille kirje S/silta-518, 23.10.92. Luokitus on ollut koekäytössä vuoden 1993 aikana. Luokituksessa jaetaan siltapaikat ympäristön merkittävyyden mukaan 4 luokkaan, tavoitteena ympäristöön mahdollisimman hyvin sopivat sillat (Olle Karola, Sk, 90 14872382).

Pitoisuuksien laskemisen mallia on kehitetty tielaitoksen, YMn ja Ilmatieteen laitoksen yhteistyönä. Mallilla voidaan laskea typen oksidien ja hiilimonoksidin pitoisuuksia avoimessa maastossa. Prototyyppi valmistui vuoden vaihteessa ja vuoden 1994 aikana se saadaan tiepiirien käyttöön. Mallilla voidaan laskea joko yhden tai useamman väylän aiheuttamia pitoisuuksia (Mervi Karhula).

NBSTÖY-ohjelma on nyt ollut runsaan vuoden käytössä Suomessa. Joulukuussa pohjoismainen ohjausryhmä päätti ohjelman uuden version tuottamisesta vuoden 1994 loppuun mennessä. Jos aikataulu pitää, suomennettu versio valmistunee vuoden 1995 alussa jakeluun (A.Jansson ja M.Karhula).

Ohjausryhmässä käsiteltiin mahdollisuutta, että tehtäisiin maastomallia käyttävä yhteinen ohjelma, jolla melulaskennat voitaisiin automatisoida. Norjassa on kehitteillä tällainen ohjelma, TSTÖY-nimisenä. Todettiin kuitenkin, että kyseinen ohjelma on vielä työläs (laskenta-aika jopa 2 vrk), eikä muilla mailla tällä hetkellä ole varaa sijoittaa uuden ohjelman tekoon. Vuoden 94 aikana pohditaan kuitenkin mahdollisuutta kehittää NBSTÖY siten, että sen käyttöjärjestelmäksi tulisi Windows, jolloin aika moni ohjelmassa nykyisellään hankala asia helpottuu. Mutta sekin maksaa.

On olemassa myös muita maastomallia käyttäviä melulaskentaohjelmia, jotka sinänsä ovat melko käyttäjäystävällisiä ja tehokkaita. Niissä on kuitenkin se ratkaiseva ongelma, ettei niiden pohjalla ole pohjoismainen tieliikenteen melumalli, vaan joku muu malli, esim. saksalainen. Silloin ei ole varmuutta siitä, että tulos on sama kuin yhteistä mallia käytettäessä. Yhteisen mallin mukainen tulos on taasen ehtona sille, että laskentaa voidaan pitää pätevänä, esim. suhteessa Valtioneuvoston päättämiin ohjearvoihin.

Pohjoismaista mallia on tarkoitus tarkistaa vuoden 1995 aikana. Eräiden korjausten lisäksi sitä täydennetään päällysteen vaikutusta kuvaavilla tiedoilla ja alle 50 km/h nopeuksien tiedoilla. Tämä malli julkaistaan englanninkielisenä. Pohjoismaissa on myös laadittu yhteinen ennuste siitä, miten ajoneuvoکوhtaisten melupäästön oletetaan kehittyvän vuoteen 2010 mennessä. Ennusteeseen sisältyy kolme skenaariota siitä, miten normit muuttuvat. Nykyisin normeina ei ole odotettavissa, että melupäästö vähenisi mitenkään merkittävästi, ja hankkeissa on syytä käyttää nykyarvoja lähtökohtana ennusteissakin.

Tie paikallaan-kilpailu on tarkoitus uusien siten, että se voidaan ratkaista keväällä 1996. Tällä kertaa kilpailun kohteena ovat taajamatiet. On mahdollista, että kilpailu vielä jaetaan muutamaan sarjaan, esimerkiksi

- taajaman tiejärjestely kokonaisuutena
- taajamatiehanke
- tietyn kohdan ratkaisu (liittymä, silta, valaistus, kaluste, päällyste tmv.),

jotta olisi paremmat perusteet verrata ehdotuksia toisiinsa. Samalla tämä voi lisätä osallistuvien hankkeiden määrää.

Kilpailuun valmistautuminen alkaa syksyllä 1994. Kilpailuun voivat osallistua hankkeet, jotka on toteutettu syksyyn 1995 mennessä. Ehdotuksia koskeva materiaali pyritään saamaan edellistä kilpailua yhtenäisempään muotoon, jotta kului vähemmän aikaa täydennysten hankkimiseen (T.Pohjanoksa).

IV KOULUTUS JA MUU NEUVONPITO

Tielaitoksen koulutustarjonnasta on ilmestynyt hallinnon palvelukeskuksen (Hpk) julkaisu, jota kannattaa katsoa. Kehittämiskeskuksen osalta sinne on kirjattu muutama yhteinen tilaisuus, mutta pääosin sellaisia, joita olisi tarkoitus järjestää 1-2 tiepiirin kanssa, kuhunkin tarpeeseen nähden räätälöidä. Yhteisistä tilaisuuksista tulee mainokset aikanaan. Räätälihommista me odotamme yhteydenottoja!!! jotta voisimme ryhtyä niitä täsmällisemmin suunnittelemaan ja ajoittamaan.

Syksyksi 1993 suunniteltu ympäristövastaavien tie- ja liikenneperuskurssi ei toteutunut, lievää vähemmän kiinnostuksen takia.

Sen sijaan tienpidon täydennyskoulutuksen pilottiohjelmaan (Oulussa 2 ja Jyväskylässä 2) näyttää olevan tungosta; siihen sisältyy tietty ympäristöosuus.

Ympäristöpäivät 1994 järjestetään 20-22.4.94 Turussa, aiheena Ihminen ja tie. Järjestelyistä vastaa Terttu Pohjanoksa, jonka puoleen voi kääntyä ideoin ja ajatuksin!

Pohjoismaisen tieteknillisen liiton jaosto 24, ympäristö, pitää kokousta Pietarsaassa 4-6.5.94. Tässä yhteydessä on avoin seminaari aiheesta "Pienten kaupunkien keskustojen sisääntulo- ja ohikulkutiet", josta lisätietoja A.Janssonilta sekä Christina Laurénilta, Ympäristötoimisto Oy, (90 6931310).

OECD:n tieliikennetutkimusohjelman yvatyöryhmän seminaari, aiheena ympäristövaikutusten arviointimenettely tienpidon ja tiehankkeiden suunnittelussa, pidetään Sisiliassa, Eriken kaupungissa, touko-kesäkuun vaihteessa 1994. Suomesta voinee olla 5-10 osallistujaa. Lisätietoja A.Jansson.

Päivämäärää ei vielä ole lyöty lukkoon seuraavien tilaisuuksien osalta:

- Sosioekonomisten vaikutusten arviointi, seminaari, maaliskuu
- YVA-lakipäivä, tiedotustilaisuus, kun lain sisältö on selvillä
- Yhteisvaikutuksia ja yhteistyötä-seminaari, syksyllä

Ympäristöyhteistyöryhmien neuvottelupäiviä ei vuonna 1993 järjestetty, mutta 1994 ryhmien rakenne ja asema voi yva-lain, aluehallintouudistuksen ja uudistuvan rakennuslain kautta joutua kokonaan uudestaan pohdittavaksi, ja neuvottelupäivien pito tulee siten erittäin tarpeelliseksi. Asiaa valmistellaan yhdessä YM:n kanssa siten, että päivät voidaan järjestää syksyllä (A.Jansson).

- Kun yva-laki tulee, lääninhallituksesta tulee tiehankkeiden yhteysviranomainen, ja samalla lähes kaikkien muidenkin; erillistä teiden ympäristöasioihin keskittyvää ryhmää ei sen jälkeen ehkä ole syytä pitää.

Mutta entä jos sen toimialaa laajennetaan koskemaan kaikkia yva-lain hankkeita, jolloin siitä tulee neuvottelufoorumi, joka tukee yhteysviranomaista ja samalla valmistelee virallisempia yhteydenpitoja eri osapuolten kesken?

- Kun aluehallinto uudistuu, läänin ympäristö- ja kaavoitusasiat kootaan vesi- ja ympäristöpiirien kanssa alueellisiksi ympäristökeskuksiksi, joille myös yhteysviranomaisen tehtävät siirtyvät. Tietty ympäristöyhteistyöryhmän nyt hoitama yhteistyö siirtyy ao. keskuksen sisäiseksi yhteistoiminnaksi. Muuttaako tämä ryhmän olemassaolon edellytyksiä, rakennetta tai tehtäviä?
- Maankäytön ohjauksen uudistamisessa seutukaavoitus kytetään vielä entistä lähemmin maakunnallisten intressien hoitoa, kun taas valtakunnallisia intressejä kirjattaneen lakiin ja niiden hoitamisesta vastaisivat ympäristökeskukset. Kunnat olisivat yhä täysvaltaisempia oman alueensa kaavoittajia ja rakennustoiminnan ohjaajia. Onko silloin yhä enemmän tarvetta sellaisesta ryhmästä, jossa nämä eri osapuolet sekä "muu hallinto", esim. tiepiiri, voivat käsitellä, ja ehkä sovitella, eri lähtökohtiaan yhteiseksi näkemykseksi siitä, mitä kestävä kehitys seudulla eri kaava- ja muissa hankkeissa oikein tarkoittaa?

Vuoden 1994 aikana kunkin ryhmän olisi syytä käsitellä kaikenlaisten muutosten vaikutusta asemaansa! Siten neuvottelupäivillä voitaisiin muodostaa yhteinen käsitys yhteistoiminnan jatkamisen periaatteista. Niin yvalaista kuin maankäytön ohjauksen uudistamisesta YM järjestää lääneissä omaa koulutustaan, johon ehkä joku tiepiiristäkin voi osallistua.

LIITE

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYÄ KOSKEVAKSI LAIKSI

Ohessa on ote lakiesityksen perusteluista ja itse lakiesitys. On myös olemassa asetusehdotus, mutta sitä ei vielä ole sen koommin muutettu aikaisemmin esillä olevasta; hallitus käsittelee sen uudestaan myöhemmin.

Lakiesityksestä ei pikaisen läpiluvun nojalla löydy kovin paljon tielaitoksen omissa hankkeissaan rakentamasta käytännöstä poikkeavaa.

"Muiden hankkeiden", ts. niiden, joita ei ole asetuksessa luetteloitu, arvioinnin tarpeellisuuden harkinnasta on poistettu kriteeriluettelo, jolloin tähän kohtaan jää viittaus siihen, että hankkeiden mahdollisten vaikutusten on oltava yhtä laajoja ja haitallisia kuin luettelossa mainitun hankkeen. Tämä saattaa rajoittaa niiden hankkeiden määrää, joissa lain mukainen menettely katsotaan tarpeelliseksi.

Perusteluihin on kirjattu, että arviointiohjelmasta kuulemista voidaan tiesuunnittelussa pitää riittävänä, jos suunnittelun aloittamisesta on tiedotettu hallintomenettelylain 13§ nojalla. Tämä tietenkin edellyttää, että tiedottamiseen on sisältynyt se, mitä arviointiohjelman sisällöstä määrätään. Se voi esim. merkitä, että nyt käynnissä olevissa kokeiluhankkeissa tämä vaihe voidaan katsoa yva-lain mukaisesti suoritetuksi, vaikkei laki ole ollutkaan ohjelmasta kuultaessa voimassa.

Arviointiselostuksesta kuuleminen tapahtuu kuitenkin nimenomaan yva-lain nojalla.

Laki voi vielä muuttua eduskunnan käsittelyssä, ja asetuksen lopullinen muoto on toiminnallemme olennainen. Siksi lakia koskevat ohjeet ja oppaat tehdään vasta, kun se on sannut lopullisen muotonsa. Silloin on myös tarkoitus järjestää yva-lakipäivä.

1992:19). Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi uusi jätelaki. Ehdotettuun lakiin sisältyvä jätelupa korvaisi muun muassa nykyisen kiinteistön jätahuoltosunnitelman ja ongelmajätteen käsittelyluvan ja se olisi osa ympäristölupaa. Ehdotus edistäisi osaltaan jätteistä johtuvien ympäristövaikutusten selvittämistä ja arviointia. Asiaa koskeva hallituksen esitys on annettu eduskunnalle toukokuussa 1993 (hallituksen esitys eduskunnalle jätelaiksi ja laiksi ympäristölupamenettelylain muuttamisesta, HE 77/1993 vp).

Maankäytön ohjauksen uudistamistyö on vireillä ympäristöministeriössä. Asiaa valmistellut työryhmä jätti mietintönsä ympäristöministeriölle maaliskuussa 1993 (ympäristöministeriö, kaavoitus- ja rakennusosasto, työryhmän raportti 1993:1). Uudistettu ohjausjärjestelmä on tarkoitus toteuttaa vuoden 1994 loppuun mennessä.

Sähkölain ja yleisistä teistä annetun lain kokonaisuudistukset ovat vireillä. Toteutessaan uudistukset vaikuttanevat eräiden hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnin järjestämiseen. Lisäksi vesilupatoimikunta on jättänyt mietintönsä oikeusministeriölle maaliskuussa 1993 (komiteamietintö 1993:13). Mietinnössä ehdotetaan vesilain säännösten tarkistamista katselmustoimituksen sekä säännöstely- ja rakentamislupien ehtojen osalta. Toteutessaan vesilain muutokset saattavat vaikuttaa eräiden hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnin järjestämiseen.

Valtioneuvosto teki 17 päivänä kesäkuuta 1993 periaatepäätöksen toimenpiteistä keskushallinnon ja aluehallinnon uudistamiseksi. Periaatepäätöksen mukaan ympäristöhallinto kootaan aluetasolla ympäristöministeriön alaisiksi aluekeskuksiksi yhdistämällä vesi- ja ympäristöpiirit ja lääninhallituksen ympäristötehtävät sekä sen mukaan kuin erikseen tarkemmin määritellään ympäristöterveydenhuollon tehtävät. Aluekeskukset ovat asianomaisilta osin maa- ja metsätalousministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön ohjauksessa. Kaavoituksen osalta uudistus toteutetaan ottaen huomioon vireillä oleva rakennuslain muutos. Muutokset toteutetaan viimeistään vuonna 1995.

Vesi- ja ympäristöhallituksesta muodostetaan viimeistään vuonna 1995 tutkimus- ja kehittämiskeskus, jolla ei ole hallinnollisia ohjaustehtäviä, lukuun ottamatta asiantuntijaohjausta.

6.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista

Ehdotetut lait liittyvät Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomissiossa valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista hyväksytyn yleissopimuksen voimaansaattamiseen. Ne voidaan saattaa voimaan jo ennen sopimusten voimaantuloa.

—L YVA-
yleissopi-
muksen

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä

1 luku. Lain tavoite ja määritelmät

1 § Tavoite. Pykälän 1 momentin mukaan lakiehdotuksen tavoitteena on lisätä ja parantaa ympäristöä koskevaa tietoa päätöksenteossa ja suunnittelussa ja edistää viranomaisten, kansalaisten ja yhteisöjen mahdollisuuksia osallistua suunnitteluun. Näin pyritään ehkäisemään haitallisten ympäristövaikutusten syn-

tyminen sekä sovittamaan yhteen eri näkökulmia ja tavoitteita. Tämä tukee kestävän kehityksen toteuttamista.

Ehdotettu laki muodostaisi keskeisen osan sitä kansallista lainsäädäntöä, joka on tarpeen ETA-sopimukseen liittyvän YVA-direktiivin sekä YK:n Euroopan talouskomissiossa hyväksytyn YVA-yleissopimuksen noudattamiseksi. Ympäristövaikutusten arviointia koskevia velvoitteita asetetaan eräissä muissakin kansainvälisissä sopimuksissa. Tässä laissa ehdotettu arviointimenettely sekä ympäristöministeriölle säädetty yhteydenpitotehtävä valtioiden rajat ylittävien vaikutusten arviointimenettelyssä

täyttäisivät kansalliselle menettelylle YVA-direktiivissä ja -yleissopimuksessa asetettavat vaatimukset.

Milloin Suomea velvoittavan muun kansainvälisen sopimuksen kuin YVA-yleissopimuksen toimeenpano edellyttää, että Suomessa toteutettavan hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely järjestetään yhteistyössä toisen valtion kanssa, sovelletaan ehdotettua lakia siten kuin 3 luvussa säädetään.

2 § Määritelmät. Laissa määriteltäisiin ympäristövaikutusten arvioinnissa käytettävät keskeiset käsitteet:

Ympäristövaikutus. Määritelmä vastaisi sisältöltään YVA-direktiivin ja -yleissopimuksen määritelmiä. Hankkeen ja sen toiminnan vaikutukset voivat olla välittömiä tai välillisiä. Vaikutuksen määritelmä perustuu laajaan ympäristökäsitykseen, johon sisältyvät vaikutukset myös ihmisten terveyteen, viihtyvyyteen ja elinoloihin sekä kulttuuriperintöön, yhdyskuntarakenteeseen ja luonnonvarojen hyödyntämiseen.

Arviointimenettely. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyllä tarkoitettaisiin ehdotetun lain mukaista menettelyä, jossa laaditaan arviointiohjelma ja arviointiselostus sekä tiedotetaan ja kuullaan niistä viranomaisia sekä kansalaisia ja yhteisöjä, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa. Menettely täyttäisi YVA-direktiivin ja -yleissopimuksen vaatimukset. Siinä arviointiin merkittävästi ympäristöön vaikuttavien hankkeiden ympäristövaikutukset.

Arviointiohjelma. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmalla tarkoitettaisiin hankkeesta vastaavan laatimaa suunnitelmaa siitä, miten hankkeen ja sen alustavien vaihtoehtojen ympäristövaikutukset selvitetään ja arvioidaan. Arviointiohjelma olisi lähinnä työohjelma arviointimenettelyn toteuttamiseksi. Sen perusteella arviointimenettely sovitettaisiin yhteen muun lain mukaisiin menettelyihin. Asetuksella on tarkoitus säätää sen sisällöstä tarkemmin.

Arviointiselostus. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksella tarkoitettaisiin yhtenäistä esitystä hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista. Se sisältäisi myös arvion niiden merkittävyydestä. Arviointiselostus perustuisi selvityksiin, jotka on tehty arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen ohjelmasta antaman lausunnon pohjalta. Selostuksen vähimmäissisällöstä on tarkoitus säätää asetuksella.

Hankkeesta vastaava. Hankkeesta vastaavalta tarkoitettaisiin toiminnanharjoittajaa tai sitä, joka muutoin on vastuussa laissa tarkoitetun hankkeen valmistelusta ja toteuttamisesta. Hankkeesta vastaava voisi olla myös valtion ja kunnan viranomainen.

Yhteysviranomainen. Yhteysviranomaisella tarkoitettaisiin asetuksella säädettävää viranomaista, joka huolehtii siitä, että arviointimenettely järjestetään. Asetuksella on tarkoitus säätää yhteysviranomaisesta ja sen tehtävistä.

3 § Suhde muuhun lainsäädäntöön. Hankkeiden ympäristövaikutusten selvittämistä edellytetään muun muassa vesilaissa, rakennuslaissa, ympäristölupamenettelylaissa ja laeissa, joissa tarkoitettuihin lupa- ja vastaaviin päätöksiin sovelletaan ympäristölupamenettelylakia, sekä ydinenergialaissa. Pykälä sisältäisi yleisen periaatteen siitä, että lakia sovellettaessa käytetään hyväksi hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista muussa yhteydessä tehdyt selvitykset. Arviointiohjelmassa sovitettaisiin yhteen eri lakien mukaiset selvitysvaatimukset. Esimerkiksi kaavoituksen ja tieverkkosuunnittelun yhteydessä tehdään yleensä selvityksiä, joita voidaan hyödyntää myöhemmin hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa. Näissä suunnittelujärjestelmissä on muun muassa voitu arvioida eräitä vaihtoehtoja, joita tämän vuoksi ei enää ole tarpeen tarkastella arviointimenettelyssä.

Arviointimenettely helpottaisi muiden lakien mukaisten lupahakemusten tai vastaavien asiakirjojen laadintaa. Arviointiselostukseen sisältyviä selvityksiä hankkeen ympäristövaikutuksista käytettäisiin hyväksi hanketta koskeissa lupa- tai vastaavissa menettelyissä. Näin välttyttäisiin päällekkäisten selvitysten laatimiselta. Tästä säädettäisiin erikseen tässä esityksessä ehdotettavissa rakennuslain 7 a §:ssä, vesilain 16 luvun 1 a §:n 1 momentissa, ympäristölupamenettelylain 6 §:n 2 momentissa, kemikaalilain 33 a §:n 1 momentissa, maa-aineslain 5 §:n 3 momentissa, kaivoslain 23 a §:n 1 momentissa, sähkölain 24 §:n 5 momentissa, yleisistä teistä annetun lain 25 a §:n 1 momentissa, ilmailulain 30 a §:n 1 momentissa, kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 5 §:n 3 momentissa, yksityismetsälain 2 a §:ssä ja metsänparannuslain 2 §:n 3 momentissa.

2 luku. Arviointimenettely

4 § Soveltamisala. Pykälän 1 momentin mu-

kaan arviointimenettelyä sovellettaisiin aina sellaisiin hankkeisiin, joilla luonteensa vuoksi saattaa olla merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Näistä hankkeista säädettäisiin tarkemmin asetuksella.

Lain nojalla annettavalla asetuksella on tarkoitus vahvistaa hankeluettelo, johon kuuluvien hankkeiden ympäristövaikutukset aina selvitettäisiin ja arvioitaisiin arviointimenettelyssä. Tällaisia hankkeita olisivat esimerkiksi ydinvoimalaitokset, öljynjalostamot, massa-, paperi- ja kartonkitehtaat, suurehko satamahankkeet, moottoritiet, raskaan liikenteen lentokentät, joiden pääkiitorata on vähintään 2 100 metriä pitkä, merkittävät ongelmajätelaitokset, laajat vesistöjen säännöstelyhankkeet, suuret jätevesien käsittelylaitokset, merkittävät pohjavedenottohankkeet ja hankkeet, joilla muutetaan laajoja yhtenäiseksi katsottavia metsä-, suo- tai kosteikkoalueita pysyväisluonteisesti.

Asetuksella säädettävä hankeluettelo perustuisi pääosaltaan YVA-direktiivin ja -yleissopimuksen luetteloihin, joista poikettaisiin eräiltä osin. Poikkeukset perustuisivat Suomen luonnon erityispiirteisiin ja kestokykyyn, kokemuksen hankkeiden ympäristövaikutusten merkittävyydestä sekä ennakovalvonnan nykykäytäntöön. Hankeluettelossa olisi myös hankkeita, joita Suomessa ei ilmeisesti toteuteta, mutta joiden arviointivelvoitteisiin olisi varauduttava YVA-yleissopimuksen ja -direktiivin takia. Tällainen hanke olisi esimerkiksi merellä tapahtuva hiilivedyn tuotanto.

YVA-direktiivin liitteessä 2 on lueteltu hankkeita, joita käsitellessään viranomaisen harkitsee yksittäistapauksessa, edellytetäänkö vaikutusten arviointia. EY:n komissio on edellyttänyt EY:n jäsenmailta, että liitteen 2 hankkeet voidaan tarvittaessa käsitellä vastaavassa menettelyssä kuin ne hankkeet, jotka on lueteltu YVA-direktiivin liitteessä 1.

Pykälän 2 momentin mukaan lakia sovellettaisiin lisäksi tapauskohtaisesti muuhun hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen olennaiseen muutokseen, jonka ympäristövaikutukset muodostuvat todennäköisesti merkittäviksi ja olisivat siten rinnastettavissa tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin.

Asetuksella ei ole mahdollista vahvistaa riittävän yksiselitteistä näitä hankkeita koskevaa luetteloa hankkeiden luonteen, sijainnin, kokoluokan ja muiden olosuhteiden vaihtelun vuoksi. Nämä hankkeet voivat olla hanketyypiltään

erilaisia tai eräissä tapauksissa samantyyppisiä mutta pienempiä kuin asetuksessa säädettävän hankeluettelon hankkeet. Tällä perusteella arviointimenettelyyn voisivat tulla esimerkiksi eräät teollisuuslaitokset, veden kaukokuljettamiseen rakennettavat runkoputket, siltaohankkeet, metsäautotiet ja laskettelukeskukset.

Harkittaessa tapauskohtaisesti hankkeen vaikutusten todennäköistä merkittävyyttä olisi otettava huomioon esimerkiksi hankkeen sijainti ja vaikutukset tärkeisiin luonnon- ja kulttuuriarvoihin ja herkästi vaurioituviin kohteisiin sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen tai herkästi vaurioituvien alueisiin, hankkeen vaikutusalueen laajuus, sekä hankkeen ja muiden hankkeiden mahdolliset yhteisvaikutukset.

5 §. Poikkeukset soveltamisalasta. Pykälän mukaan arviointimenettelyä ei sovellettaisi, jollei 3 luvun säännöksistä muuta johdu, 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hankkeeseen tai hankkeen olennaiseen muutokseen, jos vaikutukset on selvitetty muun lain mukaisessa menettelyssä tässä laissa tarkoitettulla tavalla ja kuuleminen on järjestetty siten, että on kuultu kansalaisia, viranomaisia ja yhteisöjä, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa. Tällainen hanke voisi olla esimerkiksi hanke, joka on suunniteltu yksityiskohtaisen kaavoituksen yhteydessä. Kuitenkin aina, kun hankkeella on todennäköisesti valtion rajat ylittäviä vaikutuksia, arviointimenettelyä olisi sovellettava siten kuin 3 luvussa säädetään.

6 §. Päätös arviointimenettelyn soveltamisesta. Pykälän 1 momentin mukaan ympäristöministeriö tekisi päätöksen siitä, että 4 §:n 2 momentin mukaisen hankkeen ympäristövaikutukset selvitetään arviointimenettelyssä. Ympäristöministeriö tekisi päätöksen yhteysviranomaisen esityksestä. Yhteysviranomaisen olisi kuuluttava hankkeesta vastaavaa ja liitettävä esitykseen tämän kanta. Päätös olisi tehtävä mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ympäristöministeriö on saanut riittävät tiedot hankkeesta. Tästä on tarkoitus säätää tarkemmin asetuksella.

Hankkeet voisivat tulla yhteysviranomaisen tietoon eri tavoin. Tämän lain 16 §:ssä tarkoitettu viranomaisten yhteistyövelvoite varmistaisi osaltaan tiedonkulkua yhteysviranomaiselle. Yhteysviranomaisen olisi oltava etukäteen yhteydessä muihin viranomaisiin, kuntiin sekä seutukaavoituksesta vastaaviin kuntainliittoihin esimerkiksi arvokkaiden ja herkästi vauri-

ennustel-
ta

esti mitä hankkeita, joilla niiden laadusta ja laajuudesta johtuen saattaisi olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Tämän vuoksi pykälän 2 momentiksi ehdotetaan tämmöistä, jonka mukaan harkittaisiin tapauskohtaisesti hankkeen suhdetta ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn lähtökohdaksi olisivat 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavat merkittävät haitalliset ympäristövaikutukset. Harkinnassa annettaisiin erityistä merkitystä hankkeen laadulle, laajuudelle, sijainnille, hankkeen ja muiden hankkeiden mahdollisille yhteisvaikutuksille sekä 3 §:ssä tarkoitetuille ympäristövaikutuksille.

oituvien alueiden ja alueellisesti ongelmallisten hankkeiden määrittämiseksi.

Pykälän 2 momentin mukaan yhteysviranomaisen antaisi tarvittaessa hankkeesta vastaavalle lausuntonsa siitä, että 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hankkeeseen ei sovelleta arviointimenettelyä. Menettelyä ei sovellettaisi, jos hankkeen haitalliset ympäristövaikutukset eivät ole merkittäviä tai vaikutukset on riittävästi selvitetty ja kaikille niille, joiden oloihin ja etuihin hanke saattaa vaikuttaa, on varattu tilaisuus esittää mielipiteensä, jonkin muun lain mukaisessa menettelyssä.

Pykälän 3 momentin mukaan kauppa- ja teollisuusministeriö huolehtisi pykälän 1 ja 2 momentin mukaisista tehtävistä ydinenergialaissa tarkoitettuja ydinlaitoksia koskevien hankkeiden osalta. Ydinenergialaissa tarkoitettuihin ydinlaitokset kuuluisivat pääsäännön mukaan tämän lain nojalla annettavan asetuksen hankeluetteloon. Näiden hankkeiden suunnittelussa sovellettaisiin aina arviointimenettelyä. Hankkeiden muutoksetkin saattavat aiheuttaa merkittäviä ympäristövaikutuksia, jolloin niihin olisi viranomaisen päätöksen perusteella sovellettava arviointimenettelyä. Kauppa- ja teollisuusministeriö valmistelee ydinenergialain mukaisen päätöksen ja ottaa kantaa myös ympäristövaikutusten selvitystarpeeseen sekä pyytää tarpeelliset lausunnot asiasta. Tämän vuoksi on tarkoitukseenmukaista, että ministeriö harkitsisi ydinlaitoksen rakentamisen todennäköisten vaikutusten merkittävyyttä ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeellisuutta.

7 §. *Arvioinnin ajankohta.* Pykälän 1 momentin mukaan hankkeen ympäristövaikutukset olisi selvitettävä ennen kuin ryhdytään hankkeen toteuttamiseksi ympäristövaikutusten kannalta olennaisiin toimiin. Hankkeen toteuttamisen kannalta olennaisina toimina pidettäisiin erityisesti sellaisia toimia, joiden vuoksi ympäristöä on vaikea palauttaa ennalleen. Arviointimenettely olisi toteutettava suunnittelun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta ympäristövaikutuksia koskeva tieto olisi käytettävissä tehtäessä hanketta koskevia viranomaispäätöksiä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että arviointi on suoritettava kuitenkin viimeistään ennen 13 §:ssä tarkoitettua päätöksen tekemistä. Tavoitteena on, että arviointiselostus yleensä esitettäisiin osana lupahakemusasiakirjoja tai,

jos hanke ei edellytä lupahakemusta, hanketta koskevassa suunnitteluasiakirjassa.

8 §. *Arviointimenettelyn aloittaminen.* Pykälän 1 momentin mukaan hankkeesta vastaavan olisi toimitettava arviointiohjelma yhteysviranomaiselle. Arviointiohjelma toimitettaisiin yhteysviranomaiselle suunnittelun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa hankkeen muu valmistelu huomioon ottaen. Arviointiohjelmasta annettavassa yhteysviranomaisen lausunnossa määriteltäisiin, mitä seikkoja arviointimenettelyssä on selvitettävä, ovatko mahdollisesti muussa yhteydessä tehdyt selvitykset riittäviä sekä kuinka arviointimenettely muutoin liitetään hankkeeseen sovellettaviin erityislakien mukaisiin menettelyihin.

Arviointiohjelman sisällöstä on tarkoitus säätää tarkemmin asetuksella. Arviointiohjelman olisi oltava havainnollinen ja yleistajuinen. Siitä olisi käytävä ilmi riittävällä tarkkuudella, missä suunnitteluvaiheessa hanke on, mitä selvityksiä on tehty tai suunniteltu tehtäväksi sekä mitä lupia ja muita niihin rinnastettavia päätöksiä hanke edellyttää. Arviointiohjelmassa olisi lisäksi esitettävä pääpiirteiset tiedot hankkeesta. Lisäksi siinä olisi oltava hankkeesta vastaavan ehdotus vireilläolosta ilmoittamisen ajankohdasta ja sisällöstä sekä tarvittaessa tiedot hankkeesta vastaavan kilpailuasemaan vaikuttavista seikoista.

Arviointiohjelmassa esitettäisiin myös tarpeellisessa määrin hankkeen mahdolliset toteutamisvaihtoehdot. Ohjelmien ja suunnitelmien kuten kaavoituksen, tieverkkosuunnittelun ja energiapolitiittisen suunnittelun yhteydessä tapahtuva vaihtoehtojen tarkastelu olisi viranomaisten tehtävä, eikä sitä edellytettäisi hankkeen arviointimenettelyssä.

Koska arviointiohjelmaa saattaa olla tarve tarkistaa hankkeen suunnittelun ja vaikutusten selvittämisen edetessä, sitä ei säädettäisi vahvistettavaksi. Tarkistukset ja poikkeamiset yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamasta lausunnosta olisi tarpeen mukaan perusteltava arviointiselostuksessa.

Pykälän 2 momentin mukaan yhteysviranomaisen olisi ilmoitettava hankkeen vireilläolosta, jos hankkeella voi olla huomattava vaikutus laajalla alueella tai lukuisten henkilöiden oloihin, ellei ilmoittaminen olisi ilmeisen tarpeetonta. Ilmoittaminen olisi ilmeisen tarpeetonta silloin, jos hankkeesta on jo muussa yhteydessä tiedotettu riittävästi niille, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa.

Huosta
ok pidet-
tävä

→
"tomanan
sen muuten,
että

Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi kaavoituksessa, ydinenergialain mukaisen periaatepäätöshakemuksen käsittelyssä tai tiesuunnittelussa, jossa suunnittelun aloittamisesta tiedotetaan hallintomenettelylain (598/82) 13 §:n mukaisesti.

Vireilläolosta ilmoittaminen vastaisi hallintomenettelylain 13 §:ssä tarkoitettua ilmoittamista. Arviointiohjelman vireilläolosta tiedotettaisiin niille, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa. Näin varattaisiin kansalaisille ja yhteisöille mahdollisuus saada riittävän varhain tieto hankkeesta sekä siitä, miten hankkeesta ja sen vaikutuksista on mahdollisuus esittää mielipiteitä.

Vireilläolosta voisi ilmoittaa myös muu viranomainen kuin yhteysviranomainen. Tästä säädettäisiin tarkemmin asetuksella. Asetuksella on tarkoitus säätää, että yhteysviranomainen voisi siirtää tiedottamistehtävät toiselle viranomaiselle. Erityisesti tiehankkeiden suunnittelussa, johon jo käytännössä kuuluu laaja tiedottaminen, on tarkoituksenmukaista, että myös arviointiohjelmasta tiedottaminen hoidettaisiin samalla tavalla kuin muu hanketta koskeva tiedottaminen.

Pykälän 3 momentin mukaan vireilläolosta ilmoittamisen ajankohta ja sisältö olisi määritettävä siten, että hankkeesta vastaavan kilpailuasemaa ei vaaranneta. Samalla olisi otettava huomioon mitä jäljempänä 3 luvussa säädetään valtioiden rajat ylittävistä ympäristövaikutuksista.

Kilpailuasemaan vaikuttavina seikkoina olisi otettava huomioon tilanteet, joissa hanketta koskevien tietojen julkistaminen varhaisessa vaiheessa saattaisi vaarantaa hankkeesta vastaavan taloudellisen aseman ja liike- ja ammatillisuuden. Yhteysviranomaisen ja hankkeesta vastaavan olisi sovittava ilmoittamisen ajankohdasta ja sisällöstä pitäen lähtökohtana hankkeesta vastaavan esittämää arviota ilmoittamisen varhaisimmasta mahdollisesta ajankohdasta sekä ilmoituksen sisällöstä.

Yhteysviranomainen harkitsisi arviointiohjelman perusteella, onko hankkeella todennäköisesti valtion rajat ylittäviä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Jos tällaiset vaikutukset olisivat todennäköisiä, yhteysviranomaisen olisi toimitettava arviointiohjelma viipymättä ympäristöministeriölle. YVA-yleissopimuksen mukaista toiselle valtiolle ilmoittamista varten siten kuin 3 luvussa säädetään. Yleissopimus edellyttää, että ilmoitus toiselle valtiolle

tehtäisiin ennen arviointiselostuksen laatimista. Hankkeesta vastaavan käytössä olisi tarvittaessa myös toisella valtiolla olevat tiedot vaikutusalueesta.

Ilmoituksessa olisi mainittava, mistä asiassa on kysymys ja miten siitä voidaan esittää mielipiteitä. Ilmoituksen perusteella pyydetäisiin myös lausunnot arviointiohjelman kannalta keskeisiltä viranomaisilta. Lausunnot olisi pyydetävä ainakin hanketta käsitteleviltä lupaviranomaisilta ja todennäköisen vaikutusalueen kunnilta. Kun lupaviranomaisena on vesioikeus, lausunnonantajana toimisi käytännössä yleensä asianomainen vesi- ja ympäristöpiiri. Muita lausunnonantajia voisivat olla viranomaiset, jotka jonkin muun säädöksen nojalla käsittelevät hankkeeseen liittyvää asiaa. Tarvittaessa voitaisiin arviointiohjelmasta kuulla asiantuntijoita.

Ilmoituksen sisältöä harkitessaan viranomaisen on otettava huomioon 20 §:n säännökset vaitiolovelvollisuudesta.

9 §. Yhteysviranomaisen lausunto. Pykälän 1 momentin mukaan yhteysviranomainen antaisi arviointiohjelmasta lausuntonsa hankkeesta vastaavalle. Yhteysviranomaisen olisi lausunnonaan otettava kantaa niihin selvitystarpeisiin, joita on esitetty 8 §:n mukaan annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä. Esitetyt mielipiteet ja lausunnot annettaisiin tiedoksi hankkeesta vastaavalle.

Yhteysviranomaisen olisi lausunnon antamista varten tarvittaessa neuvoteltava muiden asianomaisten viranomaisten kanssa siitä, kuinka tämän lain edellyttämien selvitysten hankkiminen sekä niistä tiedottaminen ja kuuleminen järjestetään. Neuvotteluissa sovittaisiin myös siitä, kuinka arviointimenettely ja siihen liittyvä tiedottaminen ja kuuleminen sovitaan hanketta koskeviin muun lain mukaisiin menettelyihin.

Lausunto toimitettaisiin 2 momentin mukaan tiedoksi asianomaisille viranomaisille.

Pykälän 3 momentin mukaan hankkeesta vastaavalla olisi oikeus saada yhteysviranomaiselta tämän hallussa olevat hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin kannalta tarpeelliset tiedot. Hankkeen ympäristövaikutusten arviointivelvollisuus on kuitenkin hankkeesta vastaavalla. Valtion viranomainen voisi veloittaa valtion maksuperustelain (150/92) mukaisesti hankkeesta vastaavaa viranomaisen suoritteista aiheutuneista kustannuksista.

10 §. Arviointiselostus. Pykälän 1 momentin

mukaan hankkeesta vastaava selvittäisi arviointiohjelmansa ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon pohjalta hankkeen ja sen vaihtoehtojen vaikutukset ja laatisi arviointiselostuksen. Arviointiselostus olisi hankkeesta vastaavan yhtenäinen esitys hankkeen ympäristövaikutuksista. Sen olisi oltava havainnollinen ja yleistajuinen.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus olisi toimitettava yhteysviranomaiselle ja liitettävä muiden lakien mukaisiin lupahakemuksiin tai vastaaviin suunnitteluasiakirjoihin. Jos ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ei ole tässä vaiheessa kuultu 11 §:ssä tarkoitetulla tavalla, yhteysviranomaisen siitä 12 §:n mukaan antama lausunto sekä muut lausunnot ja mielipiteet voitaisiin liittää asiakirjoihin myöhemmin, kuitenkin ennen hanketta koskevan päätöksen tekemistä.

Pykälän 2 momentin mukaan arviointiselostuksen sisällöstä säädetään tarkemmin asetuksella. Tarkoituksena on, että arviointiselostus täyttäisi YVA-direktiivin ja -yleissopimuksen mukaiset vaatimukset. Sisältöä koskeva säännös olisi kuitenkin joustava, koska hankkeet ovat hyvin eri tyyppisiä. Hankkeiden erityispiirteet olisi otettava huomioon siten, että arviointiselostus laadittaisiin osana hankkeen muuta suunnittelua. Arviointiselostuksessa esitettäisiin hanke ja sen mahdolliset vaihtoehdot, tarvittaessa hankkeen toteuttamatta jättäminen mukaan luettuna, ja ne selvitykset, joihin arviointiselostuksessa esitetyt päätelmät perustuvat. Lisäksi esitettäisiin ne toimenpiteet, joilla voidaan estää, vähentää tai lieventää haitallisia vaikutuksia sekä seurantaohjelma. Arviointiselostukseen kuuluisi myös havainnollinen ja yleistajuinen yhteenveto.

11 §. Arviointiselostuksesta kuuleminen. Pykälän 1 momentin mukaan yhteysviranomaisen olisi huolehdittava siitä, että arviointiselostuksesta tiedotetaan kuuluttamalla siitä hankkeen todennäköisellä vaikutusalueella ja siitä, että arviointiselostuksesta pyydetään tarvittavat lausunnot ja varataan mahdollisuus esittää mielipiteitä. Ainakin kansalaisille ja yhteisöille, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa, olisi varattava mahdollisuus esittää mielipiteensä arviointiselostuksesta ja siinä yhteydessä hankkeesta, sen vaihtoehdoista ja selvitysten riittävydestä. Lausunto olisi pyydetävä ainakin vaikutusalueen kunnilta ja niiltä, jotka ovat antaneet lausunnon arviointiohjelmasta 8 §:n mukaisesti. Tiedottaminen voitaisiin hoi-

taa järjestämällä kuulemistilaisuus silloin, kun vaikutukset ovat laajoja ja hankkeeseen kohdistuu erityistä mielenkiintoa.

Pykälän 2 momentin mukaan arviointiselostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen olisi järjestettävä mahdollisuuksien mukaan myös hanketta koskevassa muussa laissa edellytetyn tiedottamisen ja kuulemisen yhteydessä. Tämä voisi tulla kyseeseen, jos muussa laissa säädettyä tiedottamista ja kuulemistä ei ole vielä järjestetty ja arviointiselostuksesta kuuleminen voitaisiin järjestää tässä yhteydessä riittävän varhaisessa vaiheessa ottaen huomioon hanketta koskevat muut menettelyt. Ajankohdalla on tärkeä merkitys sen vuoksi, että arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto olisi oltava viranomaisen käytössä ennen kuin tehdään hanketta koskeva 13 §:ssä tarkoitettu lupa- tai siihen rinnastettava päätös.

Arviointiohjelmassa ja yhteysviranomaisen siitä antamassa lausunnossa olisi esitettävä, kuinka edellä tarkoitettu yhteensovittaminen järjestetään. Tavoitteena on, että arviointimenettely ~~kytketään~~ hankkeen toteuttamisen kannalta keskeisiin ~~vireillä oleviin~~ lupa- ja siihen rinnastettaviin muihin menettelyihin.

Jos arviointiselostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen yhdistetään edellä tarkoitetulla tavalla muun lain mukaiseen kuulemiseen, siinä on noudatettava mitä pykälän 1 momentissa säädetään. Tämä on tarpeen, jotta tiedottaminen ja kuuleminen olisi riittävän laaja-alaista.

12 §. Arviointimenettelyn päättäminen. Yhteysviranomaisen liittäisi pykälän 1 momentin mukaan arviointiselostukseen oman lausuntonsa, muut arviointiselostuksesta annetut lausunnot ja esitetyt mielipiteet sekä tarvittaessa yhteenvedon niistä. Yhteysviranomaisen tulisi lausunnossaan ottaa kantaa arviointiselostuksen ja arviointimenettelyn riittävyteen ja laatuun ympäristövaikutusten arvioinnin kannalta ottaen huomioon muun muassa annetut lausunnot ja esitetyt mielipiteet.

Pykälän 2 momentin mukaan menettely päättyisi, kun yhteysviranomainen toimittaa arviointiselostuksen ja sen liitteet hankkeesta vastaavalle. Aineisto toimitettaisiin tiedoksi muille asianomaisille viranomaisille, jotka tarvittaessa käsittelevät arviointimenettelyä seuraaviin lupa- ja niihin rinnastettaviin menettelyihin liittyviä korvaus- tai toimenpidevaatimuksia. Asetuksella on tarkoitus säätää vesi- ja ympäristöhallinnon tehtäväksi tallentaa ja pi-

to, mikäli se on mahdollista,

to tällainen menettelyjen yhdistämisen keventäisi ja jouduttaisi hanketta koskevaa viranomaiskäsitelyä ja lieventäisi ympäristövaikutusten arviointimenettelyä varsinaisiin lupamenettelyihin.

H v
H k.
anna

9 ls.
anna

H^o kyt-
ken-
H v
H v
H tai

tää saatavilla arviointiselostukset ja yhteysviranomaisen siitä antamat lausunnot.

13 § *Arvioinnin huomioon ottaminen*. Pykälän 1 momentti sisältäisi keskeisen periaatteen siitä, että viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen eikä tehdä muuta siihen rinnastettavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon. Tavoitteena on, että arviointiselostus saadaan hanketta käsittelevän viranomaisen tai muun päätöksentekijän käyttöön. Arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto sisältävät tärkeätä tietoa lupaharkintaa tai muuta hankkeen toteuttamisen kannalta olennaista päätöstä varten.

Arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen lausunnon puuttuminen ei kuitenkaan estäisi viranomasta hylkäämästä hakemusta, jos on ilmeistä, että luvan myöntämiselle ei ole perusteita.

Jos hankkeen haitalliset ympäristövaikutukset saattavat olla merkittäviä ja siihen tämän vuoksi sovelletaan arviointimenettelyä, viranomaisella tulisi olla käytettävissään arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto ennen päätöksentekoa. Tämä koskisi esimerkiksi seuraavia päätöksiä:

— *rakennuslain* mukainen rakennuslupaa tai toimenpidelupaa koskeva päätös tai rakennuslain 124 a §:n mukaisen toimenpidekiellon alueelle myönnettävää lupaa koskeva päätös;

— *vesilain* 16 luvussa tarkoitettu vesioikeuden tekemä päätös lupaa koskevassa hakemusi-
asiassa;

— *ympäristölupamenettelylain* 9 §:n mukainen ympäristölupapäätös, joka perustuu ilman-
suojelulain, *jätehuoltolain*, terveydenhoitolain tai eräistä naapurussuhteista annetun lain säännöksiin;

— *kemikaalilain* 32 §:n mukainen 1) terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia koskeva teknillisen tarkastuskeskuksen lupapäätös sekä 2) terveydelle ja ympäristölle vaarallisen kemikaalin keskisuurta teollista käsittelyä koskeva teknillisen tarkastuskeskuksen piiritoimiston lupapäätös;

— *maa-ainelain* 4 §:n mukainen maa-ainesten ottamista koskeva päätös;

— *kaivoslain* 27 §:n mukainen kauppa- ja teollisuusministeriön kaivospiirihakemuksen

johdosta tekemä päätös sekä 9 §:n mukainen kauppa- ja teollisuusministeriön ratkaisu valtaushakemuksen johdosta;

— *sähkölain* 24 §:n mukainen valtioneuvoston päätös luvasta rakentaa valtakunnallisesti merkittäviä sähkötehoitaan suuria voimalaitoksia;

— *yleisistä teistä annetun lain* 25 §:n mukainen tiesuunnitelman vahvistamista koskeva liikenneministeriön tai tiehallituksen päätös;

— *ilmailulain* 30 §:n mukainen yleiseen käyttöön tarkoitettun lentopaikan rakentamista ja pitoa koskeva valtioneuvoston lupapäätös;

— *kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain* 5 §:n mukainen valtioneuvoston tai sen määräämän viranomaisen lunastuslupaa koskeva päätös tai siihen rinnastettava muun lain mukainen lunastuslupaa koskeva päätös;

— *yksityismetsälain* 2 §:n mukainen metsälautakunnan metsätaloussuunnitelman tarkastamista tai hakkuu- ja uudistamissuunnitelman hyväksymistä koskeva ratkaisu;

— *metsänparannuslain* 20 §:n mukainen metsälautakunnan ratkaisu metsänparannusvarojen myöntämistä metsänparannussuunnitelmien laatimista ja toteuttamista koskevan hakemuksen johdosta; sekä

— *ydinenergialain* 11 §:n mukainen valtioneuvoston periaatepäätös yleiseltä merkitykseltään huomattavan ydinlaitoksen rakentamisesta.

Arviointiselostus ja yhteysviranomaisen lausunto mahdollistavat kokonaisvaltaisen tarkastelun silloinkin, kun laajaa hanketta, kuten satamaa, käsitellään eri menettelyissä.

Menettelyn piiriin voisivat kuulua hankkeet, joiden toteuttaminen ei edellytä lupaa tai siihen rinnastettavaa viranomaispäätöstä, kuten rautatiet, voimajohdot sekä valtionmaalla suoritettavat metsätaloushankkeet. Näissä tapauksissa olisi laadittava 7 §:n mukaan ympäristövaikutusten arviointiselostus ennen kuin ryhdytään ympäristövaikutusten kannalta olennaisiin toimiin hankkeen toteuttamiseksi.

Pykälän 2 momentin mukaan hanketta koskevasta lupa- tai siihen rinnastettavasta muusta päätöksestä olisi käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto on otettu huomioon sen lain mukaisesti, johon päätös perustuu. Tätä edellytetään myös YVA-direktiivissä ja -yleissopimuksessa.

3 luku. Valtioiden rajat ylittävät ympäristövaikutukset

14 §. *Kansainväliset tehtävät.* Pykälän mukaan esityksessä ehdotettua ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovellettaisiin aina, kun kansainvälinen sopimus edellyttää, että Suomessa toteutettavan hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely järjestetään yhteistyössä toisen valtion kanssa, eikä muusta menettelystä ole lailla säädetty. Tällaisia sopimuksia olisivat ne, joissa viitataan ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn. Keskeinen sopimus on YVA-yleissopimus, mutta sen lisäksi voivat tulla kyseeseen esimerkiksi 18 päivänä maaliskuuta 1992 allekirjoitettu teollisuussopimus ja Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskeva yleissopimus.

Ympäristöministeriö huolehtisi pykälän 2 momentin mukaan ympäristövaikutusten arviointiin liittyvien tehtävien järjestämisestä siten kuin asetuksella säädetään. Ympäristöministeriölle tulevat edellä mainitut tehtävät vastaisivat YVA-yleissopimuksen mukaisia viranomaistehtäviä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tiedonkulusta yhteysviranomaiselta ympäristöministeriölle. Arviointiohjelma toimitettaisiin ympäristöministeriölle edelleen välitettäväksi toisen valtion viranomaisille. Ympäristöministeriön olisi pyydettävä asiasta ulkoasiainministeriön lausunto. YVA-yleissopimuksen mukaan voidaan käyttää voimassa oleviin kahden- ja monenkeskeisiin sopimuksiin perustuvia menettelyjä kansainvälisissä arviointitehtävissä.

15 §. *Kansainvälinen kuuleminen.* Pykälän 1 momentin mukaan ympäristöministeriön tai sen määräämän viranomaisen on varattava YVA-yleissopimuksen osapuolena olevien valtioiden viranomaisille sekä luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille tilaisuus osallistua ehdotetun lain mukaiseen arviointimenettelyyn, jos hankkeen ympäristövaikutukset todennäköisesti ilmenevät kyseisen valtion alueella. Arviointimenettely noudattaisi aina hankkeen sijaintimaan kansallista lainsäädäntöä.

Osallistuminen järjestettäisiin yhteistyössä kunkin menettelyyn osallistuvan valtion asianomaisten viranomaisten kanssa. Osallistumisen mahdollistamiseksi arviointiohjelma ja arviointiselostus olisi käännettävä tarvittavassa laajuudessa niitä valtioita varten, jotka ovat ilmoittaneet osallistuvansa ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

YVA-yleissopimuksen mukaan suomalaisilla viranomaisilla, kansalaisilla ja yhteisöillä on oikeus osallistua toisen sopimusosapuolen alueella vireillä olevaan arviointimenettelyyn silloin, kun suunniteltavalla hankkeella on todennäköisiä ympäristövaikutuksia Suomen lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella.

4 luku. Erinäiset säännökset

16 §. *Ohjaus, valvonta ja seuranta.* Pykälän 1 momentin mukaan ympäristöministeriölle kuuluisi lain täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja seuranta sekä arvioinnin yleinen kehittäminen. Muut ministeriöt huolehtisivat arviointimenettelyn täytäntöönpanon ohjauksesta ja seurannasta sekä arvioinnin kehittämisestä toimialoiltaan. Tähän kuuluisivat muun muassa soveltamisohjeiden laatiminen arviointimenettelyn toteuttamisesta ministeriön toimialaa koskevissa hankkeissa sekä suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnin kehittäminen. Soveltamisohjeissa olisi mahdollista tarkentaa arviointiselostuksen sisältöä hanketyypeittäin ja ottaa huomioon alalle tyypillisiä erityistilanteita. Ohjeissa olisi mahdollista määrätä tarkemmin myös arviointiselostuksen täydentämisestä tarvittaessa.

Pykälän 2 momentin mukaan lääninhallitus ohjaisi ja valvoisi lain täytäntöönpanoa läänissä.

Arviointimenettelyn joustava toteuttaminen edellyttää 3 momentin mukaan valtion ja kuntien viranomaisten yhteistyötä. Yhteistyöllä varmistettaisiin, että yhteysviranomainen saa tietoonsa kaikki ne hankkeet, joiden vaikutukset todennäköisesti olisivat merkittäviä.

17 §. *Valitusoikeus arvioinnin puuttumisen perusteella.* Pykälä samoin kuin 18 § liittyy 16 §:n 2 momentissa tarkoitettuun lääninhallituksen toimivaltaan.

Pykälän 1 momentin mukaan lääninhallituksella olisi oikeus valittaa 4 §:ssä tarkoitettua hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupasian ratkaisusta tai muusta hankkeen toteuttamisen kannalta olennaisesta päätöksestä sillä perusteella, että tässä laissa tarkoitettua ympäristövaikutusten arviointia ei ole suoritettu. Valitusoikeus ei koskisi päätöstä tätä laajemmin, ellei lääninhallituksella ole oikeutta valittaa muun lain perusteella.

Tämän lisäksi 17 §:n 2 momentin mukaan se,

jolla on muun lain mukaan oikeus hakea muutosta päätökseen, voisi valituksessaan vedota siihen, ettei arviointimenettelyä ole suoritettu. Säännös on tarpeen, koska ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä ei tehdä asiaa koskevaa ratkaisua. Hanketta koskevan asian ratkaisemisesta säädetään erityislajeissa, joissa säädetään myös asianosaisten oikeudesta valittaa. Yhtä hanketta koskevat useat eri lait, joiden säännökset valitusoikeuden perusteesta ja laajuudesta vaihtelevat. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettavalla lailla täsmennetään valitusperusteita tältä osin.

18 § *Pakkokeinot.* Lääninhallituksella olisi pykälän mukaan oikeus sakon uhalla määrätä hankkeen toteuttaminen keskeytettäväksi siihen saakka, kunnes arviointimenettely on suoritettu. Edellytyksenä on, että 4 §:n mukaisen hankkeen toteuttaminen ei edellytä 17 §:ssä tarkoitettua muun lain mukaista lupaa tai siihen rinnastettavaa päätöstä, ja hankkeen toteuttamiseen on ryhdytty ennen tässä laissa edellytettyä ympäristövaikutusten arviointia. Tämä säännös ei siis koskisi tapauksia, joissa lääninhallitus voi käyttää 17 §:n mukaista valitusoikeutta.

19 § *Muutoksenhaku ympäristöministeriön päätökseen.* Pykälässä säädetäisiin hankkeesta vastaavalle oikeus hakea muutosta ympäristöministeriön päätökseen. Hankkeesta vastaava saisi hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

20 § *Vaitiolovelvollisuus.* Ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn osallistuvilla viranomaisilla olisi pykälän mukaan vaitiolovelvollisuus, joka koskisi hankkeesta vastaavan taloudellista asemaa ja liike- ja ammatillisaisuutta sekä yksityisen henkilön terveydentilaa koskevia tietoja. Vastaava säännös sisältyy useisiin ympäristönsuojelulakeihin Suomessa. Myös YVA-direktiivin ja -yleissopimuksen määräykset mahdollistavat tietojen luovutusvelvollisuuden rajoittamisen ehdotetulla tavalla.

21 § *Poikkeus kuulemisvelvollisuudesta.* Ehdotetun lain 4 §:ssä tarkoitettut hankkeet voivat liittyä maanpuolustukseen. Näidenkin hankkeiden ympäristövaikutukset tulisi selvittää tämän lain mukaisesti. Jos tiedot kuitenkin ovat maanpuolustuksen kannalta salassa pidettäviä, arviointiohjelman ja arviointiselostuksen julkisesta tiedottamisesta ja kuuluttamisesta voitaisiin poiketa osaksi tai kokonaan. YVA-direktiivin ja -yleissopimuksen säännökset mahdol-

listavat arvioinnin julkisuuden rajaamisen ehdotetulla tavalla.

22 § *Kustannusvastuu.* Pykälän mukaan hankkeesta vastaava olisi vastuussa ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kustannuksista. Valtion viranomainen voisi veloittaa valtion maksuperustelain (150/92) mukaisesti hankkeesta vastaavaa viranomaisen suoritteista aiheutuneista kustannuksista. Tällä ei kuitenkaan tarkoiteta yhteysviranomaisen laatimia lausuntoja arviointiohjelmasta ja arviointiselostuksesta, joiden on katsottava liittyvän yleisen edun valvontatehtäviin.

23 § *Tarkemmat säännökset.* Ehdotetun pykälän nojalla on tarkoitus antaa asetus, joka sisältäisi lain lisäksi tarvittavat säännökset viranomaisista ja niiden tehtävistä, ympäristöön merkittävästi vaikuttavista hankkeista, yhteysviranomaisista, arviointiohjelmasta, arviointiselostuksesta, tiedottamisesta, kuulemisesta, tarvittavista määräajoista sekä valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointiin liittyvästä ilmoittamisesta.

5 luku. Yleinen selvitysvelvollisuus

24 § *Ohjelmat ja suunnitelmat.* Pykälän 1 momentin mukaan valtion ja kuntien viranomaisten valmisteleminen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutukset olisi selvitettävä ja arvioitava siinä laajuudessa ja sillä tarkkuudella kuin se kulloinkin on päätöksenteon kannalta tarpeellista. Säännös koskisi tilanteita, joissa edellä tarkoitettuihin ohjelmiin ja suunnitelmiin ei sovellettaisi tämän lain 2 ja 3 luvun mukaista arviointimenettelyä.

Pykälä koskisi sekä sektorisuunnittelua että yhteensovittavaa suunnittelua. Suunnittelulla tarkoitettaisiin kehittämisohjelmien ja -suunnitelmien sekä toteuttamisohjelmien laatimista. Suunnitelmia ja ohjelmia, joiden toteuttamisella saattaa olla merkittäviä ympäristövaikutuksia ovat muun muassa vero-, maksu- ja tukipolitiikka, ympäristö-, energia-, liikenne-, teollisuus- sekä maa- ja metsätalouspolitiikkaa koskevat ohjelmat ja suunnitelmat. Pykälässä tarkoitettaisiin lisäksi hallinnon toimintaa ja taloutta koskevia suunnitelmia sekä alueellisia kehittämissuunnitelmia.

Ympäristövaikutusten selvittämistä on tarkoitus edistää rakennuslain mukaisessa kaavoituksessa rakennuslakiin ehdotettavilla muutoksilla.

Ympäristövaikutusten selvittämistä ja arvi-

ointia suunnitelmien ja ohjelmien valmistelussa edellytetään jo nykyisin komiteatyöstä sekä valtionhallinnon toiminta- ja taloussuunnitelmien laadinnasta annetuissa määräyksissä. Valtioneuvoston vuonna 1992 antamien hallituksen esityksen laatimisohjeiden mukaan esityksen perusteluissa on selvitettävä sen ympäristöön kohdistuvat kohdistuvat kokonaisvaikutukset.

Pykälän 2 momentin mukaan valtioneuvosto voisi antaa yleisiä ohjeita suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista. Tarkoituksena olisi yhtenäistää eri hallinnonalojen käytäntöjä ja menettelytapoja.

25 §. *Selvilläolovelvollisuus.* Pykälän tarkoituksena on, että ympäristövaikutukset arvioidisiin riittävästi myös muissa kuin 4 §:ssä tarkoitetuissa hankkeissa. Hankkeesta vastaavalla olisi sen lisäksi mitä muutoin on voimassa, yleinen velvollisuus olla selvillä hankkeensa ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää. Vaikutusten selvittämisessä voitaisiin näissä tapauksissa soveltaa tämän lain mukaisen arvioinnin yleisiä periaatteita.

6 luku. Voimaantulosäännökset

26 §. *Voimaantulo.* Pykälä sisältää tavanmukaisen voimaantulosäännöksen.

27 §. *Soveltamissäännös.* Pykälän mukaan lakia sovellettaisiin sen voimaantulon jälkeen toteutettavaan hankkeeseen tai toteutetun hankkeen olennaiseen muutokseen. Lakia ei sovellettaisi, jos tässä pykälässä tarkoitettun lain nojalla hankkeesta on tehty lupa- tai muu siihen rinnastettava viranomaispäätös tai jos hankkeesta on kuulutettu julkisesti tai kuultu asianosaisia ennen tämän lain voimaantuloa.

Hankkeisiin, joiden suunnitteluun ja toteuttamiseen ei liity edellä tarkoitettua julkista kuuluttamista tai viranomaispäätöstä, sovelletaan lakia sen voimaantulopäivästä. Tällaisia hankkeita saattaisivat olla esimerkiksi voima-johtohankkeet, kaasuputken rakentamishankkeet, rautatiehankkeet ja metsätaloushankkeet. Näiden hankkeiden arviointiohjelmassa esitettäisiin suunnittelun nykyvaihe, jo tehdyt selvitykset ja toteutuneet menettelyt sekä mahdolliset lisäselvitystarpeet.

1.2. Rakennuslaki

3 §. Rakennuslain mukaisessa kaavoituksessa

sovitetaan yhteen erilaisia maankäyttötarpeita. Eri toimintojen ympäristövaikutuksia on selvitettävä ja arvioitava riittävän aikaisessa vaiheessa toimintojen sijoittamista suunniteltaessa. Kaavoitukseen kuuluvat jo nykyisin selvitykset suunnittelun lähtökohdista, vaihtoehtoista ja kaavan toteuttamisen vaikutuksista. Kaavoitukseen liittyvät myös rakennuslainsäädännön mukaiset julkisuus- ja osallistumismenettelyt.

Ehdotetun 1 momentin mukaan kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä sen toteuttamisen ympäristövaikutukset sekä, yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuri- ja muut vaikutukset. Säännös merkitsee vaikutusten selvittämistä kaikessa rakennuslain mukaisessa kaavoituksessa.

Kaavoitukseen liittyvän vaikutusten selvittämisen laajuus ja tarkkuus on erilainen sen mukaan, onko kysymys yleispiirteisestä seututai yleiskaavasta vai yksityiskohtaisesta kaavasta. Myös alueen ja suunniteltavan maankäytön ominaisuudet vaikuttavat asiaan. Yleispiirteisessä kaavoituksessa suoritettu suunnitelman vaikutusten selvittäminen voidaan ottaa lähtökohdaksi yksityiskohtaisempaa kaavaa laadittaessa ja siinä tarpeen mukaan tarkentaa selvityksiä.

Lisäksi ehdotuksen mukaan kaavaan voidaan ottaa haitallisten tai häiriötä aiheuttavien ympäristövaikutusten estämiseksi tarpeellisia määräyksiä. Tässä suhteessa on tarpeen kehittää kaavoituskäytäntöä.

Edellä olevan, luonteeltaan yleisen säännöksen lisäksi ehdotetaan 2 momentissa säädettäväksi, että kaavaan voidaan sisällyttää erityinen selvitys ympäristövaikutuksista, jos suunnitellulla maankäytöllä on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia. Tällaisten kaavojen asianmukaisen julkisuuden ja osallistumismenettelyn turvaamiseksi olisi kaavan vaikutukset selvitettävä jo kaavaehdotuksen valmisteluvaiheessa. Edellä tarkoitettu kaavaan liittyvä, tavanomaista monipuolisempi selvitys ympäristövaikutuksista vähentäisi osaltaan tarvetta haitallisten ympäristövaikutusten selvittämiseen hankesuunnittelun yhteydessä.

Ehdotettu 3 § korvaisi nykyisen kauppalaakoskevan 3 §:n, joka on käytännössä menettänyt merkityksensä.

5 §. Rakennuslain mukainen poikkeuslupajärjestelmä ei täytä sisällöltään eikä menettelyltään ympäristövaikutusten arvioimiselle asetettavia vaatimuksia. Tämän vuoksi ehdotetaan, että poikkeusta suunnittelemaan taaja-asu-

tuksen muodostamiskiellosta ei saisi myöntää hankkeeseen, josta todennäköisesti aiheutuu merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Hankkeen ympäristövaikutusten merkittävyyttä arvioitaessa lähtökohtana on ympäristövaikutusten arviointimenettelystä ehdotetun lain mukaisen arviointimenettelyn soveltamisala.

7 a § Rakennuslainsäädännön mukaisen lupamenettelyn ajankohta ja harkinnassa käytettävä aineisto eivät yleensä sovellu laajojen ympäristövaikutusten arviointiin. Näitä lupia haettaessa olisi hakemukseen kuitenkin liitettävä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen selostus, milloin sellainen on ollut laadittava. Näin voidaan varmistaa, että arviointimenettely on suoritettu ja sen sisältö näin on voinut vaikuttaa rakennushankkeen suunnitteluun. Päällekkäisten selvitysten välttämiseksi arviointiselostukseen sisältyviä selvityksiä hankkeen ympäristövaikutuksista käytettäisiin sellaisenaan hyväksi rakennuslain mukaisessa menettelyssä eikä samaa selvitystä vaadittaisi uudestaan.

132 § Pykälään lisättäväksi ehdotettu uusi 7 momentti vastaa ehdotettua 5 §:n lisäystä. Arviointiperusteena on kuitenkin kysymyksessä olevasta poikkeuksesta aiheutuvien ympäristövaikutusten merkittävyys. Ehdotettu säännös ei siten estäisi ympäristövaikutuksiltaan merkittäväänkin hankkeeseen liittyvän poikkeuslupan myöntämistä, jos itse poikkeuksen ympäristövaikutukset eivät todennäköisesti ole merkittäviä.

1.3. Vesilaki

1 a § Pykälässä säädettäisiin vesioikeudelle annettavasta lupaa koskevasta hakemuksesta sellaista hanketta varten, johon sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia. Tällaisia hankkeita voisivat olla ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n mukaan esimerkiksi pohjaveden otto, suuret jätevesien käsittelylaitokset, tekoaltaat, vesistön säännöstelyhankkeet sekä massa-, paperi- ja kartonkitehtaat. Arviointimenettelyyn saattaisivat tulla lisäksi kulkuväylät, sillat, tiepenkereet ja veden kaukokuljettamiseen tarkoitetut tunnelit. Hanketta koskeviin hakemusasiasiakirjoihin olisi liitettävä arviointimenettelyssä laadittu arviointiselostus. Päällekkäisten selvitysten välttämiseksi arviointi-

selostukseen sisältyviä selvityksiä hankkeen ympäristövaikutuksista käytettäisiin sellaisenaan hyväksi vesilain mukaisessa menettelyssä, eikä samaa selvitystä vaadittaisi uudestaan.

Pykälän 2 momentin mukaan vesioikeus voisi ennen hakemuksen tiedoksiantamista pyytää ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain tarkoittamalta yhteysviranomaiselta lausurtoa arviointimenettelyn tarpeellisuudesta. Tällainen olisi tarpeen tilanteissa, joissa hankkeesta vastaava on jättänyt vesioikeudelle hakemusasiasiakirjat ja vesioikeus pitää mahdollisena, että hankkeen haitalliset ympäristövaikutukset muodostuvat merkittäviksi. Lausunto pyydetäisiin yhteysviranomaiselta, jonka tehtävänä on sovittaa yhteen eri lakien mukaisia menettelyjä. Tarvittaessa yhteysviranomaisen tekisi asiasta esityksen ympäristöministeriölle.

23 a § Pykälän mukaan vesioikeuden päätöksestä olisi käytävä ilmi, miten mainitun lain mukainen arviointi on otettu vesilain säännösten nojalla huomioon. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa säädettäisiin, että vesioikeus saisi myöntää luvan hankkeen toteuttamiseen vasta, kun se on saanut mainitun lain 13 §:n 1 momentin mukaisesti arviointiselostuksen liitteineen.

1.4. Ympäristölupamenettelylaki

6 § *Lupahakemus.* Pykälään lisättäväksi ehdotetussa uudessa momentissa säädetään, että ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta koskevaan lupahakemukseen olisi liitettävä mainitun lain mukainen arviointiselostus. Päällekkäisten selvitysten välttämiseksi arviointiselostukseen sisältyviä selvityksiä hankkeen ympäristövaikutuksista käytettäisiin sellaisenaan hyväksi nyt esillä olevan lain mukaisessa menettelyssä, eikä samaa selvitystä vaadittaisi uudestaan.

Hankkeita, joita käsiteltäisiin sekä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä että ympäristölupamenettelyssä, saattaisivat olla esimerkiksi raakaöljyn jalostamot, kattila- ja voimalaitokset, valimot tai sulatot, rauta- ja terästehtaat, merkittävät ongelmajätteiden käsittelylaitokset, yhdyskuntajätteiden polttolaitokset sekä isohkot jätteiden käsittelypaikat, massa-, paperi- tai kartonkitehtaat, tietyt suuruiset

öljyn, petrokemian tuotteiden ja kemiallisten tuotteiden varastot ja satamat sekä ydinvoimalat.

10 a §. *Arviointiselostuksen ottaminen huomioon.* Pykälän mukaan lupapäätöksestä olisi käytävä ilmi, miten ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen arviointi on otettu ympäristölupamenettelystä annetun lain säännösten nojalla huomioon. Lupaviranomainen saisi myöntää luvan hankkeen toteuttamiseen vasta, kun se on saanut ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 13 §:n 1 momentin mukaisesti arviointiselostuksen liitteineen.

1.5. Kemikaalilaki

33 a §. *Ympäristövaikutusten arviointi.* Pykälässä säädettäisiin kemikaalilain mukaisen terveydelle ja ympäristölle vaarallisen kemikaalin laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia koskevan lupamenettelyn ja keskisuurta teollista käsittelyä koskevan lupamenettelyn liittymisestä ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn. Edellä mainituista luvista säädetään kemikaalilain 32 §:ssä. Lupaviranomaisia ovat teknillinen tarkastuskeskus ja teknillisen tarkastuskeskuksen piiritoimisto.

Pykälän 1 momentin mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta koskevaan hakemukseen on liitettävä mainitun lain mukainen arviointiselostus. Tällaisia hankkeita voisivat edellä mainitun lain 4 §:n mukaan olla muun muassa kemiallisten tuotteiden varastot, kemiallisten tuotteiden varastointia ja kaukokuljetusta varten rakennettavat putket sekä peruskemikaaleja valmistavat laitokset. Päällekkäisten selvitysten välttämiseksi arviointiselostukseen sisältyviä selvityksiä hankkeen ympäristövaikutuksista käytettäisiin sellaisenaan hyväksi kemikaalilain mukaisessa menettelyssä, eikä samaa selvitystä vaadittaisi uudestaan.

Pykälän 2 momentin mukaan lupapäätöksestä olisi käytävä ilmi, miten ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen arviointi on otettu kemikaalilain säännösten nojalla huomioon. Luvan hankkeelle saisi myöntää vasta, kun lupaviranomainen on saanut ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 13 §:n 1 momentin mukaisesti arviointiselostuksen liitteineen.

1.6. Maa-aineslaki

5 §. Pykälässä säädetään ottamissuunnitelmasta. Pykälään lisättäväksi ehdotetun 3 momentin mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua maa-ainesten ottamista koskevaan lupahakemukseen on liitettävä mainitun lain mukainen arviointiselostus. Päällekkäisten selvitysten välttämiseksi arviointiselostukseen sisältyviä selvityksiä hankkeen ympäristövaikutuksista käytettäisiin sellaisenaan hyväksi maa-aineslain mukaisessa menettelyssä, eikä samaa selvitystä vaadittaisi uudestaan.

6 §. Pykälään lisättäväksi ehdotetussa 2 momentissa säädetään, että päätöksestä on käytävä ilmi, miten ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen arviointiselostus on otettu maa-aineslain säännösten nojalla huomioon. Lupaviranomainen saisi myöntää luvan hankkeen toteuttamiseen vasta, kun se on saanut ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 13 §:n 1 momentin mukaisen arviointiselostuksen liitteineen.

1.7. Kaivoslaki

23 a §. Pykälässä säädettäisiin kaivospiirihaikemuksen käsittelyn liittymisestä ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn. Se voisi koskea suurimittaista metallimalmien ja muiden kaivoskivennäisten louhintaa, rikastamista ja käsittelyä. Arviointimenettely saattaisi poikkeuksellisesti tulla sovellettavaksi myös sellaisessa tapauksessa, että valtauskirjaan perustuvan tutkimustyön ympäristövaikutukset todennäköisesti muodostuvat merkittäviksi. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta koskevaan kaivospiirihaikemukseen on liitettävä mainitun lain mukainen arviointiselostus. Päällekkäisten selvitysten välttämiseksi arviointiselostukseen sisältyviä selvityksiä hankkeen ympäristövaikutuksista käytettäisiin sellaisenaan hyväksi kaivoslain mukaisessa menettelyssä, eikä samaa selvitystä vaadittaisi uudestaan.

Kaivospiirihaikemukseen annettavasta päätöksestä olisi käytävä ilmi, miten ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen arviointi on otettu kaivoslain säännösten nojalla huomioon.

Pääsäännön mukaan kauppa- ja teollisuus-

ministeriö saisi tehdä päätöksen kaivospiirihakemuksen johdosta vasta, kun se on saanut ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 13 §:n 1 momentin mukaisesti arviointiselostuksen liitteineen. Pykälän 2 momentin mukaan kauppa- ja teollisuusministeriö voisi päättää, että arviointiselostus liitetään kaivosten turvallisuusmääräyksistä annetun päätöksen (921/75) mukaiseen, teknilliselle tarkastuskeskukselle hyväksymistä varten esitettävään yleissuunnitelmaan.

Tällainen päätös tehtäisiin kaivospiirihakemuksen käsittelyn yhteydessä silloin, kun on ilmeistä, ettei kaivostoiminnan aloittamista valmisteleisiin merkittävästi ympäristöön vaikuttaviin toimiin ryhdytä heti kaivospiiritoimituksen jälkeen. Kaivospiiritoimitus oikeuttaa toiminnanharjoittajan kaivostoimintaa edeltäviin toimiin kuten tarvittavien teollisuus-, jäte-, varasto- ja asuntoalueiden sekä kulkuyhteyksien järjestämiseen. Nämä toimet liittyvät olennaisesti kaivostoimintaan ja niillä saattaa olla merkittäviä ympäristövaikutuksia. Käytännössä huomattava osa malmiesiintymiä koskevista kaivospiiritoimituksista ei johda kaivostoiminnan aloittamiseen. Usein toteuttaminen tapahtuu viiveellä, jolloin tarkemmat selvitykset ympäristövaikutuksista tai puutteelliset selvitykset voitaisiin täydentää hankkeen myöhemmässä suunnittelussa. Kauppa- ja teollisuusministeriö toteaisi tilanteen kaivospiirihakemuksen perusteella ja edellyttäisi, että ympäristövaikutukset on selvitetty ennen yleissuunnitelmasta tehtävää Teknillisen tarkastuskeskuksen päätöstä.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 16 §:n mukaan kukin ministeriö huolehtii arviointimenettelyn täytäntöönpanon ohjauksesta ja seurannasta sekä arvioinnin kehittämisestä toimialoillaan. Tähän kuuluisivat muun muassa soveltamisohjeiden laatiminen arviointimenettelyn toteuttamisesta ministeriön toimialaa koskevilla hankkeilla. Näissä ohjeissa olisi mahdollista tarkentaa arviointiselostuksen sisältöä hanketyypeittäin ja ottaa huomioon alalle tyypillisiä erityistilanteita. Pykälän 2 momentin säännös olisi tältä osin ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen.

1.8. Sähkölaki

24 §. Voimassa olevassa pykälässä säädetään valtakunnallisesti merkittävien sähkötehoitaan

suurten polttovoimalaitosten rakentamiseen tarvittavasta valtioneuvoston luvasta. Näitä hankkeita ovat sähköasetuksen (925/79 muut. 281/89) mukaan voimalaitokset, joiden samalla kertaa rakennettavien generaattoreiden nimellisteho on yhteensä vähintään 250 megawattia. Tällaisen hankkeen ympäristövaikutusten selvittämistä edellytetään sähköasetuksen 26 §:ssä.

Pykälään lisättäväksi ehdotetussa 5 momentissa säädetään sähkölain mukaisen rakentamisluvan käsittelyä koskevan menettelyn liittymisestä ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn. Edellä mainittujen voimalaitosten rakentamista koskevaan lupahakemukseen olisi liitettävä arviointimenettelyssä laadittu arviointiselostus. Koosta riippumatta voimalaitokselta edellytetään vastaavaa selostusta ympäristölupamenettelyssä ympäristölupaa koskevassa hakemuksessa. Päällekkäisten selvitysten välttämiseksi arviointiselostukseen sisältyviä selvityksiä hankkeen ympäristövaikutuksista käytettäisiin sellaisenaan hyväksi sähkölain mukaisessa menettelyssä, eikä samaa selvitystä vaadittaisi uudestaan.

Pykälään lisättäväksi ehdotetun 6 momentin mukaan päätöksestä on käytävä ilmi, miten ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen arviointiselostus on otettu sähkölain säännösten nojalla huomioon. Valtioneuvosto saisi myöntää luvan vasta, kun se on saanut ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 13 §:n 1 momentin mukaisen arviointiselostuksen liitteineen.

1.9. Laki yleisistä teistä

25 a §. Pykälässä säädettäisiin tiesuunnitelman vahvistamista koskevan viranomaismenettelyn liittymisestä ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn. Mainitussa laissa tarkoitettua hanketta koskevaan tiesuunnitelmaan olisi liitettävä arviointiselostus. Tällaisia hankkeita voisivat olla muun muassa moottoriteiden ja moottoriliikenneteiden rakentaminen. Päällekkäisten selvitysten välttämiseksi arviointiselostukseen sisältyviä selvityksiä hankkeen ympäristövaikutuksista käytettäisiin sellaisenaan hyväksi esillä olevan lain mukaisessa menettelyssä, eikä samaa selvitystä vaadittaisi uudestaan.

Pykälän 2 momentin mukaan tiesuunnitelmasta olisi käytävä ilmi, miten ympäristövaikutusten arviointi on otettu yleisistä teistä annetun lain nojalla huomioon. Ympäristövai-

kutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaan tiesuunnitelman saisi hyväksyä vasta, kun viranomainen on saanut mainitun lain 13 §:n 1 momentin mukaisesti selostuksen liitteineen.

1.10. Ilmailulaki

30 a § Pykälässä säädettäisiin yleiseen käyttöön tarkoitettua lentopaikan rakentamista ja pitoa koskevan lupamenettelyn liittymisestä ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta koskevaan ilmailulain 30 §:n mukaiseen lupahakemukseen olisi liitettävä mainitun lain mukainen arviointiselostus. Tällaisia hankkeita voisivat olla muun muassa lentokenttien rakentaminen, kun pääkiitorata on vähintään 2 100 metriä pitkä. Päällekkäisten selvitysten välttämiseksi arviointiselostukseen sisältyviä selvityksiä hankkeen ympäristövaikutuksista käytettäisiin sellaisenaan hyväksi ilmailulain mukaisessa menettelyssä, eikä samaa selvitystä vaadittaisi uudestaan.

Päätöksestä olisi 2 momentin mukaan käytävä ilmi, miten ympäristövaikutusten arviointi on otettu ilmailulain säännösten nojalla huomioon. Lupaviranomainen saisi myöntää luvan hankkeelle vasta, kun se on saanut ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 13 §:n 1 momentin mukaisesti arviointiselostuksen liitteineen.

1.11. Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta

5 § Voimassa olevassa pykälässä säädetään lunastuslupan hakemisesta valtioneuvostolta tai valtioneuvoston määräämältä muulta viranomaiselta. Pykälään lisättäväksi ehdotetun 3 momentin mukaan lunastuslupan käsittely liittyy tietyissä tapauksissa ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn. Eräät merkittävästi ympäristöön vaikuttavat hankkeet saattavat edellyttää kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain mukaisen viranomaispäätöksen, kun hankkeen toteuttamiseksi on tarpeen saada omistusoikeus vieraseen alueeseen eikä asiasta ole sovittu.

Tässä tarkoitettuun päätökseen rinnastettaisiin myös muun lain mukainen lunastuslupaa koskeva päätös.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta koskevaan lunastuslupahakemukseen olisi liitettävä mainitun lain mukainen arviointiselostus. Päällekkäisten selvitysten välttämiseksi arviointiselostukseen sisältyviä selvityksiä hankkeen ympäristövaikutuksista käytettäisiin sellaisenaan hyväksi esillä olevan lain mukaisessa menettelyssä, eikä samaa selvitystä vaadittaisi uudestaan. Edellä mainitussa laissa säädettäisiin lisäksi, että päätöksen saisi tehdä vasta, kun lupaviranomainen on saanut lain 13 §:n 1 momentin mukaisen arviointiselostuksen liitteineen.

Lupaviranomaisella olisi käytössään yhteysviranomaisen lausunto arviointiselostuksen riittävyydestä. Arviointiselostuksen perusteella olisi mahdollista arvioida hankkeen merkitystä ympäristönsuojelun kannalta kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 8 §:n säännökseen liittyen. Viranomainen tekisi päätöksen tämän lain edellytysten mukaisesti ja harkitsisi samalla arviointiselostuksen riittävyyden näiden edellytysten kannalta.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 16 §:n mukaan kukin ministeriö huolehtii arviointimenettelyn täytäntöönpanon ohjauksesta ja seurannasta sekä arvioinnin kehittämisestä toimialoillaan. Tähän kuuluisivat muun muassa soveltamisohjeiden laatiminen arviointimenettelyn toteuttamisesta ministeriön toimialaa koskevissa hankkeissa. Näissä ohjeissa olisi mahdollista tarkentaa arviointiselostuksen sisältöä hanketyypeittäin ja ottaa huomioon alalle tyypillisiä erityisilanteita. Ohjeissa olisi mahdollista määrätä tarkemmin myös arviointiselostuksen täydentämisestä tarvittaessa. Edellä mainitussa laissa ja sen nojalla annettavassa asetuksessa säädettäisiin arviointiselostuksen sisällöstä siten, että vähimmäisvaatimukset voidaan sovittaa hankkeen suunnitteluun.

Hankkeita, joihin sovellettaisiin ympäristövaikutusten arviointimenettelylakia sekä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettua lakia, voisivat olla muun muassa rautatien, voimajohdon sekä maakaasuputken rakentamishankkeet.

1.12. Yksityismetsälaki

2 a § Pykälässä säädettäisiin yksityismetsä-

laissa tarkoitettujen metsätaloussuunnitelmien tarkastamista sekä hakkuu- ja uudistamissuunnitelman hyväksymistä koskevien menettelyjen liittymisestä ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

Jos yksityismetsän hakkuusta olisi laadittava ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen arviointiselostus, hakkuusta olisi tehtävä yksityismetsälain 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu hakkuu- ja uudistamissuunnitelma. Metsälautakunta ei saisi tehdä hakkuu- ja uudistamissuunnitelman hyväksymistä koskevaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 13 §:n 1 momentissa tarkoitettun arviointiselostuksen liitteineen. Ehdotuksella pyrittäisiin varmistamaan, ettei sellaisiin metsän hakkuuta koskeviin hankkeisiin, joiden haitalliset ympäristövaikutukset todennäköisesti muodostuvat merkittäviksi, ryhdytä ennen kuin vaikutukset on selvitetty ja arvioitu. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettu laki koskee myös toimia valtion metsämailla. Päällekkäisten selvitysten välttämiseksi arviointiselostukseen sisältyviä selvityksiä hankkeen ympäristövaikutuksista käytettäisiin sellaisenaan hyväksi esillä olevan lain mukaisessa menettelyssä, eikä samaa selvitystä vaadittaisi uudestaan.

1.13. Metsänparannuslaki

2 §. Voimassa olevassa 20 §:ssä tarkoitettu metsälautakunnan ratkaisu merkitsee käytännössä päätöstä hankkeen toteuttamisesta. Tässä ratkaisussa voidaan edellyttää lain 2 §:n mukaan eräiden ympäristötekijöiden selvittämistä ja huomioon ottamista.

Pykälässä säädettäisiin metsänparannushankkeen liittymisestä ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn. Jos metsänparannushankkeesta olisi tehtävä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen arviointiselostus, ei metsälautakunta saisi tehdä päätöstä metsänparannusvarojen myöntämisestä

ennen kuin sillä on käytössään mainittu arviointiselostus. Ehdotuksella pyrittäisiin varmistamaan, ettei sellaisiin metsänparannushankkeisiin, joiden haitalliset ympäristövaikutukset saattavat muodostua merkittäviksi, ryhdytä ennen kuin vaikutukset on arvioitu. Päällekkäisten selvitysten välttämiseksi arviointiselostukseen sisältyviä selvityksiä hankkeen ympäristövaikutuksista käytettäisiin sellaisenaan hyväksi esillä olevan lain mukaisessa menettelyssä, eikä samaa selvitystä vaadittaisi uudestaan.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettavan lain nojalla annettaisiin asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä. Asetuksessa olisi säännökset viranomaisista ja niiden tehtävistä, merkittävästi ympäristöön vaikuttavista hankkeista, yhteysviranomaisista, arviointiohjelmasta, arviointiselostuksesta, tiedottamisesta, kuulemisesta ja määräajoista sekä valtioiden välisestä arviointimenettelystä.

Lisäksi ehdotetaan rakennusasetuksen ja ydinenergia-asetuksen muuttamista. Asetusluonnokset ovat esityksen liitteinä.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu. Lait on laadittu siten, että ne voivat tulla voimaan jo ennen ~~European talousalueesta tehdyn sopimuksen ja ECE:ssä valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista hyväksytyn yleissopimuksen~~ voimaantuloa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

✓
- 1 ✓

Laki

ympäristövaikutusten arviointimenettelystä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Lain tavoite ja määritelmät

1 §

Tavoite

Tämän lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedon- saantia ja osallistumismahdollisuuksia.

2 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ympäristövaikutuksella* hankkeen tai toiminnan aiheuttamia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia Suomessa ja sen alueen ulkopuolella:

a) ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen;

b) maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin sekä näiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin ja luonnon monimuotoisuuteen;

c) yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön; sekä

d) luonnonvarojen hyödyntämiseen;

2) *ympäristövaikutusten arviointimenettelyllä* 2 luvun mukaista menettelyä, jossa selvitetään ja arvioidaan tiettyjen hankkeiden ympäristövaikutukset ja kuullaan viranomaisia ja niitä, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa;

3) *ympäristövaikutusten arviointiohjelmalla* hankkeesta vastaavan laatimaa suunnitelmaa tarvittavista selvityksistä sekä arviointimenettelyn järjestämisestä;

4) *ympäristövaikutusten arviointiselostuksella* asiakirjaa, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehdoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista;

5) *hankkeesta vastaavalla toiminnanharjoittajalla* tai sitä, joka muutoin on vastuussa tässä laissa tarkoitettujen hankkeen valmistelusta ja toteuttamisesta; sekä

6) *yhteysviranomaisella* asetuksella säädet-

vää viranomaista, joka huolehtii siitä, että hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely järjestetään.

3 §

Suhte muuhun lainsäädäntöön

Tätä lakia sovellettaessa otetaan huomioon, miten ympäristövaikutuksia on selvitetty tai voidaan selvittää muun lain mukaisessa suunnittelu- tai lupamenettelyssä. Tämän lain mukaisen arviointiselostuksen käyttämisestä muun lain mukaisena selvityksenä säädetään erikseen.

2 luku

Arviointimenettely

4 §

Soveltamisala

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan asetuksella tarkemmin säädettyihin hankkeisiin, joilla niiden luonteesta johtuen saattaa olla merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia haitallisia ympäristövaikutuksia.

~~/ Harkittaessa haitallisten ympäristövaikutusten merkittävyyttä on 2 momenttia sovellettaessa otettava huomioon erityisesti:~~

~~1) hankkeen sijainti samoin kuin sen vaikutukset tärkeisiin luonnon- ja kulttuuriarvoihin ja herkästi vaurioituvien kohteisiin sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen;~~

~~2) hankkeen vaikutusalueen laajuus; sekä~~

~~3) hankkeen sekä muiden hankkeiden ja toimintojen mahdolliset yhteisvaikutukset.~~

5 §

Poikkeukset soveltamisalasta

Ellei 3 luvun säännöksistä muuta johdu,

✓ laadun
ja laajuus
taan

P merkitä

✓

arviointimenettelyä ei sovelleta 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hankkeeseen tai toteutetun hankkeen muutokseen, jos vaikutukset on selvitetty muun lain mukaisessa menettelyssä tässä laissa edellytetyllä tavalla ja selvityksistä on kuultu kaikkia niitä, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa.

6 §

Päätös arviointimenettelyn soveltamisesta

Ympäristöministeriö päättää yhteysviranomaisen esityksestä arviointimenettelyn soveltamisesta 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin hankkeisiin. Soveltamista koskevasta päätöksestä säädetään tarkemmin asetuksella. Ennen päätöksentekoa hankkeesta vastaavalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Jos yhteysviranomainen katsoo, että hankkeeseen ei sovelleta arviointimenettelyä, se antaa asiasta tarvittaessa lausuntonsa hankkeesta vastaavalle.

Kauppa- ja teollisuusministeriö huolehtii 1 ja 2 momentin mukaisista tehtävistä ydinenergia-laissa (990/87) tarkoitettuja ydinlaitoksia koskevien hankkeiden osalta.

7 §

Arvioinnin ajankohta

Hankkeen ympäristövaikutukset on selvitettävä tämän lain mukaisessa arviointimenettelyssä ennen kuin hankkeen toteuttamiseksi ryhdytään ympäristövaikutusten kannalta olennaisiin toimiin.

Arviointi on kuitenkin suoritettava viimeistään ennen 13 §:ssä tarkoitettua päätöksentekoa.

8 §

Arviointimenettelyn aloittaminen

Hankkeesta vastaavan on toimitettava arviointiohjelma yhteysviranomaiselle suunnitellun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa hankkeen muu valmistelu huomioon ottaen. Arviointiohjelman sisällöstä säädetään tarkemmin asetuksella.

Jos hankkeella voi olla huomattava vaikutus laajalla alueella tai lukuisten henkilöiden oloihin, yhteysviranomaisen on ilmoitettava arviointiohjelman vireilläolosta, ~~ellei ilmoittaminen ole ilmeisen tarpeetonta. Vireilläolosta voi il-~~

~~moittaa~~ myös muu viranomainen siten kuin siitä säädetään tarkemmin asetuksella.

Vireilläolosta ilmoittamisen ajankohta ja sisältö on määritettävä siten, että hankkeesta vastaavan kilpailuasemaa ei vaaranneta. Samalla on otettava huomioon mitä jäljempänä 3 luvussa säädetään valtioiden rajat ylittävistä ympäristövaikutuksista.

9 §

Yhteysviranomaisen lausunto

Yhteysviranomainen antaa lausuntonsa arviointiohjelmasta. Yhteysviranomaisen on lausunnossaan tarvittaessa todettava, miltä osin arviointiohjelmaa on tarkistettava. Lausunnosta on myös käytävä ilmi, kuinka tämän lain mukaisten tarpeellisten selvitysten hankkiminen sekä niistä tiedottaminen ja kuuleminen järjestetään ja sovitetaan tarpeen mukaan yhteen hanketta koskevien muiden lakien mukaisten menettelyjen kanssa.

Lausunto on toimitettava tiedoksi asianomaisille viranomaisille.

Hankkeesta vastaavalla on oikeus saada yhteysviranomaiselta tämän hallussa olevat hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin kannalta tarpeelliset tiedot.

10 §

Arviointiselostus

Hankkeesta vastaava selvittää hankkeen ja sen vaihtoehtojen vaikutukset arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta sekä laatii ympäristövaikutusten arviointiselostuksen. Arviointiselostus on toimitettava yhteysviranomaiselle sekä liitettävä hanketta koskeviin hakemusasiakirjoihin siten kuin siitä erikseen säädetään.

Arviointiselostuksen sisällöstä säädetään tarkemmin asetuksella.

11 §

Arviointiselostuksesta kuuleminen

Yhteysviranomaisen on huolehdittava arviointiselostuksen tiedottamisesta kuuluttamalla siitä hankkeen arvioidulla vaikutusalueella. Yhteysviranomaisen on huolehdittava myös siitä, että arviointiselostuksesta pyydetään tarvittavat lausunnot ja varataan mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen selvitysten riittävydestä ja tarkasteltujen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista.

ilmoittamista ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana sen vuoksi, että hankkeesta on jo muussa yhteydessä tiedotettu riittävästi niille, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa. Ilmoittamisen voi tehdä

—
 , mikäli
 se on
 mahdollis-
 lista,

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tiedottami-
 nen ja kuuleminen on järjestettävä ~~mahdelli-~~
~~suuksien mukaan~~ hanketta koskevassa muussa
 laissa edellytetyn tiedottamisen ja kuulemisen
 yhteydessä.

12 §

Arviointimenettelyn päättyminen

Yhteysviranomaisen liittää arviointiselostuk-
 seen oman lausuntonsa arviointiselostuksen
 riittävydestä sekä muut arviointiselostuksesta
 annetut lausunnot ja esitetyt mielipiteet.

Arviointimenettely päättyy, kun yhteysviran-
 omainen toimittaa arviointiselostuksen ja sen
 liitteet hankkeesta vastaavalle. Arviointiselos-
 tus liitteineen on samalla toimitettava tiedoksi
 hanketta käsitteleville viranomaisille.

13 §

Arvioinnin huomioon ottaminen

Viranomaisen ei saa myöntää lupaa hank-
 keen toteuttamiseen tai tehdä muuta siihen
 rinnastettavaa päätöstä ennen kuin se on saa-
 nut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteys-
 viranomaisen siitä antaman lausunnon.

Hanketta koskevasta lupapäätöksestä tai sii-
 hen rinnastettavasta muusta päätöksestä on
 käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja siitä
 annettu yhteysviranomaisen lausunto on otettu
 huomioon.

3 luku

Valtioiden rajat ylittävät ympäristövaikutukset

14 §

Kansainväliset tehtävät

Tämän lain säännöksiä ympäristövaikutus-
 ten arviointimenettelystä sovelletaan myös, jos
 Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuks-
 en toimeenpano edellyttää, että Suomessa
 toteutettavan hankkeen ympäristövaikutusten
 arviointimenettely järjestetään yhteistyössä toi-
 sen valtion kanssa.

Ympäristöministeriö huolehtii 1 momentissa
 tarkoitettujen sopimuksen mukaisista ympäristö-
 vaikutusten arviointiin liittyvistä ilmoitus- ja
 neuvottelutehtävistä.

Jos hankkeella on todennäköisesti toisen
 valtion lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella
 ilmeneviä merkittäviä ympäristövaikutuksia,
 yhteysviranomaisen on toimitettava arvioin-

tiohjelma viipymättä ympäristöministeriölle
 edellä tarkoitettujen sopimuksen mukaista toiselle
 valtiolle ilmoittamista varten. Ympäristöminis-
 teriön on pyydettävä asiasta ulkoasiainministe-
 riön lausunto.

15 §

Kansainvälinen kuuleminen

Ympäristöministeriön tai sen määräämän
 viranomaisen on varattava 14 §:n 1 momentissa
 tarkoitettujen sopimusten osapuolena olevan
 valtion viranomaisille sekä luonnollisille henki-
 löille ja yhteisöille tilaisuus osallistua tämän
 lain mukaiseen arviointimenettelyyn, jos tässä
 laissa tarkoitettujen hankkeen ympäristövaiku-
 tukset todennäköisesti ilmenevät kyseisen val-
 tion alueella.

4 luku

Erinäiset säännökset

16 §

Ohjaus, valvonta ja seuranta

Lain täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja seu-
 ranta sekä arvioinnin yleinen kehittäminen
 kuuluu ympäristöministeriölle. Muut ministe-
 riöt huolehtivat täytäntöönpanon ohjauksesta
 ja seurannasta sekä arvioinnin kehittämisestä
 toimialoillaan ja voivat tarvittaessa antaa arvi-
 ointimenettelyä koskevia soveltamisohjeita.

Lääninhallitukset ohjaavat ja valvovat tä-
 män lain täytäntöönpanoa läänissä.

Valtion ja kuntien viranomaisten on oltava
 keskenään yhteistyössä tässä laissa säädetyn
 arviointimenettelyn toteuttamiseksi ja sovitta-
 miseksi hanketta koskevien muiden lakien mu-
 kaisiin menettelyihin.

17 §

Valitusoikeus arvioinnin puuttumisen perusteella

Sen lisäksi, mitä muutoksenhausta on erik-
 seen säädetty, lääninhallituksella on oikeus
 valittaa 4 §:ssä tarkoitettua hanketta koskevas-
 ta muun lain mukaisen lupa-asian ratkaisusta
 tai hankkeen toteuttamisen kannalta muusta
 olennaisesta päätöksestä sillä perusteella, että
 tässä laissa tarkoitettua ympäristövaikutusten
 arviointia ei ole suoritettu.

Se, jolla muutoin on oikeus hakea päätök-
 seen valittamalla muutosta, voi valituksessaan
 vedota siihen, ettei arviointimenettelyä ole suo-
 ritettu.

18 §

Pakkokeinot

Jos 4 §:n mukaisen hankkeen toteuttaminen ei edellytä 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua lupaa tai päätöstä ja hankkeen toteuttamiseen ryhdytään ennen tässä laissa edellytettyä ympäristövaikutusten arviointia, lääninhallitus voi sikon uhalla määrätä hankkeen toteuttamisen keskeytettäväksi siihen saakka, kunnes arviointimenettely on suoritettu. Uhkasakosta on voimassa, mitä uhkasakkolaissa (1113/90) säädetään.

19 §

Muutoksenhaku ympäristöministeriön päätökseen

Hankkeesta vastaava saa hakea ympäristöministeriön 6 §:n 1 momentin perusteella tekemään päätökseen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään.

20 §

Vaitiolovelvollisuus

Joka tässä laissa säädetyssä tehtävässä toimissaan on saanut tietoja hankkeesta vastaavan taloudellisesta asemasta tai liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityisen henkilön terveydentilasta tai taloudellisesta asemasta, ei saa ilmaista niitä muulle kuin tässä laissa tarkoitettulle viranomaiselle, ellei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, suostu tietojen antamiseen.

21 §

Poikkeus kuulemisvelvollisuudesta

Tämän lain mukaisesta tiedottamisesta ja kuulemisesta voidaan tarpeellisilta osin poiketa, jos hanketta koskevat tiedot ovat maanpuolustuksen kannalta salassa pidettäviä.

22 §

Kustannusvastuu

Tiedottamisen, kuulemisen ja ympäristövaikutusten selvittämisen kustannuksista sekä valtioiden rajat ylittävien vaikutusten arviointia varten tarvittavien käännösten kustannuksista vastaa hankkeesta vastaava.

23 §

Tarkemmat säännökset

Asetuksella säädetään viranomaisista ja niiden tehtävistä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä, tiedottamisesta, kuulemisesta sekä kansainvälisistä tehtävistä.

5 luku

Yleinen selvitysvelvollisuus

24 §

Ohjelmat ja suunnitelmat

Ympäristövaikutukset on selvitettävä ja arvioitava riittävässä määrin viranomaisen valmistellessa sellaisia suunnitelmia ja ohjelmia, joiden toteuttamisella saattaa olla merkittäviä ympäristövaikutuksia, mutta joihin ei sovelleta 2 luvun säännöksiä arviointimenettelystä.

Valtioneuvosto voi antaa yleisiä ohjeita edellä 1 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista.

25 §

Selvilläolovelvollisuus

Muusta kuin 4 §:ssä tarkoitettusta hankkeesta vastaavan on sen lisäksi mitä erikseen säädetään oltava riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

6 luku

Voimaantulosäännökset

26 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

27 §

Soveltamissäännös

Tätä lakia ei sovelleta hankkeeseen, jonka toteuttamiseksi on myönnetty lupa, josta viranomainen on tehnyt muun lupaan rinnastettavan päätöksen, josta on julkisesti kuulutettu tai

+
jätelain
(1072/93)

josta on kuultu asianosaisia ennen tämän lain voimaantuloa rakennuslain (370/58), vesilain (264/61), ympäristölupamenettelylain (735/91), ilmansuojelulain (67/82), jättehuoltolain (673/78), terveydenhoitolain (469/65), eräistä naapurussuhteista annetun lain (26/20), kemikaalilain (744/89), maa-aineslain (555/81), kai-

voslain (503/65), sähkölain (319/79), yleisistä teistä annetun lain (243/54), ilmailulain (595/64), kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/77), yksityismetsälain (412/67), metsänparannuslain (140/87) tai ydinenergialain (990/87) mukaisesti.

2.

Laki

rakennuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 16 päivänä elokuuta 1958 annetun rakennuslain (370/58) 3 § sekä

lisätään 5 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 19 päivänä syyskuuta 1969, 2 päivänä heinäkuuta 1973 ja 17 päivänä elokuuta 1990 annetuilla laeilla (626/69, 588/73 ja 696/90), uusi 5 momentti, lakiin uusi 7 a § ja 132 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 17 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa, uusi 7 momentti seuraavasti:

3 §

Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset sekä yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuri- ja muut vaikutukset. Kaavaan voidaan ottaa haitallisten tai häiriöitä aiheuttavien ympäristövaikutusten estämiseksi tai rajoittamiseksi tarpeellisia määräyksiä.

Kaavaehdotusta valmisteltaessa kaavaan voidaan sisällyttää erityinen selvitys ympäristövaikutuksista, jos suunnitellulla maankäytöllä on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia.

5 §

Edellä 2 momentissa tarkoitettua poikkeusta ei saa myöntää hankkeelle, josta todennäköisesti aiheutuu merkittäviä ympäristövaikutuksia.

7 a §

Jos tässä laissa tai sen nojalla luvanvaraiseksi säädetystä tai määrätystä laitoksesta, hankkeesta tai muusta toiminnasta on laadittava

ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (/) mukainen arviointiselostus, se on liitettävä hanketta koskevaan tässä laissa tarkoitettuun lupahakemukseen. Siltä osin kuin selostukseen sisältyy tämän lain säännösten soveltamiseksi tarpeelliset tiedot ympäristövaikutuksista, ei samaa selvitystä vaadita uudestaan.

132 §

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua poikkeusta ei saa myöntää, jos siitä todennäköisesti aiheutuu merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tämän lain 7 a §:n soveltamisesta on voimassa, mitä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (/) 27 §:ssä säädetään.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

3.

Laki

vesilain 16 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 19 päivänä toukokuuta 1961 annettun vesilain (264/61) 16 lukuun uusi 1 a ja 23 a § seuraavasti:

16 luku

Vesiasioiden käsittely vesioikeudessa

1 a §

Jos hakemus koskee luvan myöntämistä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (/) tarkoitetulle hankkeelle, on hakemusiakirjoihin liitettävä mainitun lain mukainen arviointiselostus. Siltä osin kuin selostukseen sisältyy tämän lain säännösten soveltamiseksi tarpeelliset tiedot ympäristövaikutuksista, ei samaa selvitystä vaadita uudestaan.

Vesioikeus voi pyytää ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaiselta yhteysviranomaiselta lausuntoa arviointimenet-

telyn tarpeellisuudesta ennen hakemuksen tiedoksiantamista.

23 a §

Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta, vesioikeuden päätöksestä on käytävä ilmi, miten mainitun lain mukainen arviointi on otettu huomioon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Lain soveltamisesta on voimassa, mitä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (/) 27 §:ssä säädetään.

4.

Laki

ympäristölupamenettelylain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 19 päivänä huhtikuuta 1991 annetun ympäristölupamenettelylain (735/91) 6 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, sekä lakiin uusi 10 a § seuraavasti:

2 luku

Lupamenettely ja lupaharkinta

6 §

Lupahakemus

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (/) tarkoitettua hanketta koskevaan lupahakemukseen on liitettävä mainitun lain mukainen arviointiselostus. Siltä osin kuin selostukseen sisältyy tämän lain säännösten soveltamiseksi tarpeelliset tiedot ympäristövaikutuksista, ei samaa selvitystä vaadita uudestaan.

10 a §

Arviointiselostuksen ottaminen huomioon

Jos hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia, lupapäätöksestä on käytävä ilmi, miten mainitun lain mukainen arviointi on otettu ympäristölupamenettelystä annetun lain säännösten nojalla huomioon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Lain soveltamisesta on voimassa, mitä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (/) 27 §:ssä säädetään.

Laki

kemikaalilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 14 päivänä elokuuta 1989 annettuun kemikaalilakiin (744/89) uusi 33 a § seuraavasti:

33 a §

Ympäristövaikutusten arviointi

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (/) tarkoitettua hanketta koskevaa tämän lain 32 §:n mukaista lupaa varten on esitettävä ympäristövaikutusten arviointiselostus. Siltä osin kuin selostukseen sisältyy tämän lain säännösten soveltamiseksi tarpeelliset tiedot ympäristövaikutuksista, ei samaa selvitystä vaadita uudestaan.

Päätöksestä on käytävä ilmi, miten ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen arviointi on otettu huomioon.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 199 .

Lain soveltamisesta on voimassa, mitä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (/) 27 §:ssä säädetään.

Laki

maa-aineslain 5 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 24 päivänä heinäkuuta 1981 annetun maa-aineslain (555/81) 5 §:ään uusi 3 momentti ja 6 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

5 §

Ottamissuunnitelma

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (/) tarkoitettua hanketta koskevaan lupahakemukseen on liitettävä ympäristövaikutusten arviointiselostus. Siltä osin kuin selostukseen sisältyy tämän lain säännösten soveltamiseksi tarpeelliset tiedot ympäristövaikutuksista, ei samaa selvitystä vaadita uudestaan.

6 §

Luvan myöntämisen edellytykset

Jos hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia, päätöksestä on käytävä ilmi, miten mainitun lain mukainen arviointi on otettu huomioon.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 199 .

Lain soveltamisesta on voimassa, mitä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (/) 27 §:ssä säädetään.

7.

Laki kaivoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 17 päivänä syyskuuta 1965 annettuun kaivoslakiin (503/65) uusi 23 a § seuraavasti:

23 a §

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (/) tarkoitettua hanketta koskevaan kaivospiirihakemukseen on liitettävä mainitun lain mukainen arviointiselostus. Siltä osin kuin selostukseen sisältyy tämän lain säännösten soveltamiseksi tarpeelliset tiedot ympäristövaikutuksista, ei samaa selvitystä vaadita uudestaan. Kaivospiirihakemukseen annettavasta päätöksestä on käytävä ilmi, miten mainitun lain mukainen arviointi on otettu huomioon.

Kauppa- ja teollisuusministeriö voi päättää, että arviointiselostus liitetään kaivosten turval-

lisuusmääräyksistä annetun päätöksen (921/75) mukaiseen Teknilliselle tarkastuskeskukselle hyväksymistä varten esitettävään yleissuunnitelmaan, jos on ilmeistä, että kaivospiirihakemuksen johdosta ei ryhdytä kaivostoimintaa valmisteleviin ympäristöä merkittävästi muuttaviin toimiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Lain soveltamisesta on voimassa, mitä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (/) 27 §:ssä säädetään.

8.

Laki sähkölain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 16 päivänä maaliskuuta 1979 annetun sähkölain (319/79) 24 §:ään, sellaisena kuin se on 13 päivänä tammikuuta 1989 annetussa laissa (59/89) ja 29 päivänä tammikuuta 1993 annetussa laissa (142/93), uusi 5 ja 6 momentti seuraavasti:

24 §

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (/) tarkoitettua hanketta koskevaan lupahakemukseen on liitettävä mainitun lain mukainen arviointiselostus. Siltä osin kuin selostukseen sisältyy tämän lain säännösten soveltamiseksi tarpeelliset tiedot ympäristövaikutuksista, ei samaa selvitystä vaadita uudestaan.

Lupapäätöksestä on käytävä ilmi, miten ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen arviointi on otettu huomioon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Lain soveltamisesta on voimassa, mitä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (/) 27 §:ssä säädetään.

Laki

yleisistä teistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään yleisistä teistä 21 päivänä toukokuuta 1954 annettuun lakiin (243/54) uusi 25 a § seuraavasti:

25 a §

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (/) tarkoitettua hanketta koskevaan tiesuunnitelmaan on liitettävä mainitun lain mukainen arviointiselostus. Siltä osin kuin selostukseen sisältyy tämän lain säännösten soveltamiseksi tarpeelliset tiedot ympäristövaikutuksista, ei samaa selvitystä vaadita uudestaan.

Tiesuunnitelmasta on käytävä ilmi, miten

ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen arviointi on otettu huomioon.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 1991.

Lain soveltamisesta on voimassa, mitä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (/) 27 §:ssä säädetään.

Laki

ilmailulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 11 päivänä joulukuuta 1964 annettuun ilmailulakiin (595/64) uusi 30 a § seuraavasti:

30 a §

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (/) tarkoitettua hanketta koskevaan lupahakemukseen on liitettävä mainitun lain mukainen arviointiselostus. Siltä osin kuin selostukseen sisältyy tämän lain säännösten soveltamiseksi tarpeelliset tiedot ympäristövaikutuksista, ei samaa selvitystä vaadita uudestaan.

Lupapäätöksestä on käytävä ilmi, miten mainitun lain mukainen arviointi on otettu huomioon.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 199 .

Lain soveltamisesta on voimassa, mitä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (/) 27 §:ssä säädetään.

11.

Laki

kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta 29 päivänä heinäkuuta 1977 annetun lain (603/77) 5 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 30 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1110/82), uusi 3 momentti seuraavasti:

5 §

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (/) tarkoitettua hanketta koskevaan lunastuslupahakemukseen on liitettävä mainitun lain mukainen arviointiselostus. Siltä osin kuin selostukseen sisältyy tämän lain säännösten soveltamiseksi tarpeelliset tiedot

ympäristövaikutuksista, ei samaa selvitystä vaadita uudestaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 199 .

Lain soveltamisesta on voimassa, mitä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (/) 27 §:ssä säädetään.

12.

Laki

yksityismetsälain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 15 päivänä syyskuuta 1967 annettuun yksityismetsälakiin (412/67) uusi 2 a § seuraavasti:

2 a §

Jos metsän hakkuusta on laadittava ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (/) mukaisesti arviointiselostus, hakkuuta varten on tehtävä edellä 2 §:n 3 momentissa tarkoitettu hakkuu- ja uudistamissuunnitelma. Metsälautakunta ei saa tehdä hakkuu- ja uudistamissuunnitelman hyväksymistä koskevaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen. Siltä osin kuin selostukseen sisältyy tämän lain säännösten

soveltamiseksi tarpeelliset tiedot ympäristövaikutuksista, ei samaa selvitystä vaadita uudestaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 199 .

Lain soveltamisesta on voimassa, mitä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (/) 27 §:ssä säädetään.

13.

Laki

metsänparannuslain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 13 päivänä helmikuuta 1987 annetun metsänparannuslain (140/87) 2 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

2 §

Jos metsänparannushankkeesta on tehtävä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (/) mukaisesti arviointiselostus, ei päätöstä metsänparannusvarojen myöntämisestä saa tehdä ennen kuin metsälautakunta on saanut käyttöönsä mainitun arviointiselostuksen. Siltä osin kuin selostukseen sisältyy tämän

lain säännösten soveltamiseksi tarpeelliset tiedot ympäristövaikutuksista, ei samaa selvitystä vaadita uudestaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 199 .

Lain soveltamisesta on voimassa, mitä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (/) 27 §:ssä säädetään.

14 Helsingissä _____ päivänä

kuuta 1993

Tasavallan Presidentti

Ympäristöministeri